

Kl. 12.00–13.07

14.00–15.03

§ 1 Avsigelser

Talmannen meddelade

att *Maria Ferm* (MP) avsagt sig uppdragen som ledamot i riksdagsstyrelsen och socialförsäkringsutskottet samt som suppleant i arbetsmarknadsutskottet,

att *Jonas Eriksson* (MP) avsagt sig uppdraget som ersättare i riksdagsstyrelsen och

att *Rickard Persson* (MP) avsagt sig uppdraget som suppleant i socialförsäkringsutskottet.

Kammaren biföll dessa avsigelser.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Miljöpartiets riksdagsgrupp anmält *Jonas Eriksson* som ledamot i riksdagsstyrelsen, *Rickard Persson* som ledamot i socialförsäkringsutskottet samt *Magda Rasmusson* som suppleant i socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i riksdagsstyrelsen
Jonas Eriksson (MP)

ledamot i socialförsäkringsutskottet
Rickard Persson (MP)

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Magda Rasmusson (MP)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet
Magda Rasmusson (MP)

§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2014/15:560

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:560 Åtgärder mot överskuldssättning
av Maria Malmer Stenergard (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 26 maj 2015.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 19 maj 2015

Justitiedepartementet

Morgan Johansson

§ 4 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2014/15:111 till arbetsmarknadsutskottet

*Svar på
interpellationer*

§ 5 Svar på interpellation 2014/15:575 om vattendirektivet

Anf. 1 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Kristina Yngwe har frågat mig hur jag ser på den kritik som framförts mot vattenmyndigheternas åtgärdsförslag och på behovet av de politiska avvägningar som bland annat Jordbruksverket efterfrågar. Yngwe har vidare frågat om jag delar statsrådet Buchts ambition om att regeringen måste återta initiativet när det gäller vattendirektivets åtgärdsförslag samt hur ett sådant initiativ i så fall kommer att se ut.

Jag vill inledningsvis klargöra att ansvaret för att ta fram de underlag och beslut som krävs för att följa EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) ligger hos de fem vattenmyndigheterna. De svenska bestämmelserna återfinns till större delen i förordning 2004:660 om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön eller i vattenförvaltningsförordningen. Det är således ett delegerat ansvar.

Vattenmyndigheterna själva, de nationella vägledningsmyndigheterna Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges geologiska undersökning samt de myndigheter och kommuner som berörs av åtgärdsprogrammets åtgärder kan begära att regeringen ska pröva åtgärdsprogrammen.

Det har nu inkommit ett antal begäranden om regeringens prövning. Det är dels vattenmyndigheterna själva som begär en sådan prövning, dels en central myndighet och ett antal kommuner. Regeringen ska nu hantera detta prövningsförfarande, och jag kan inte föregripa den prövningen.

Vad gäller Kristina Yngwes andra och tredje fråga är det regeringen som nu har initiativet eftersom vattendelegationerna inte kan fatta sina beslut utan att först ta del av regeringens beslut.

Såväl vattenmyndigheterna som den myndighet och de kommuner som har begärt en prövning kommer att ges möjlighet att ytterligare utveckla sin talan.

Anf. 2 KRISTINA YNGWE (C):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret!

Rent vatten är någonting som alla med någon form av insikt om framtiden ser som otroligt viktigt. Det är vårt allra viktigaste livsmedel, och vi inom de gröna näringarna är beroende av att vattnet som våra kor dricker är rent och att grönsakerna bevattnas med vatten som inte innehåller några giftiga eller främmande ämnen. Därför är det i allas intresse och även allas ansvar – handel, producent, konsument och politiker – att se till att det vatten vi har i Sverige håller god kvalitet.

I slutet av april gick remisstiden ut för de fem vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram. Förslaget har mött ganska skarp kritik från många håll.

Precis som ministern lyfter fram i sitt svar har vattenmyndigheterna själva begärt överprövning hos regeringen. Ett flertal kommuner vill att frågan ska lyftas till regeringen. Även Jordbruksverket vill att samtliga fem åtgärdsprogram ska prövas av regeringen.

Vad är då problemet? Jo, det finns ett antal viktiga kärnfrågor i de här avvägningarna som i dag hänger i luften. Där måste regeringen fatta den politiska taktpinnen.

Delvis handlar det om hur de åtgärder som föreslagits ska finansieras. Vattenmyndigheterna beräknar en kostnad på 2 miljarder för de föreslagna åtgärderna. Jordbruksverket beräknar en kostnad på drygt 20 miljarder för de föreslagna åtgärderna för just jordbruket. Frågan är vem den räkningen ska skickas till.

Ett exempel på åtgärder där finansieringen är oklar samtidigt som kostnadseffektiviteten kan ifrågasättas är strukturstyrning av omfattande arealer jordbruksmark. I den samhällsekonomiska konsekvensanalysen redovisas ett åtgärdsförslag som för hela landet omfattar strukturstyrning på 500 000 hektar.

Strukturstyrning är på en del jordar en fantastisk åtgärd som verkligen gör nytta. Den minskar fosforbelastningen samtidigt som den ökar skördarna. Men på andra jordar kommer insatsen inte att göra någon skillnad alls för transporten av fosfor till vattenmiljöer. Är det rimligt att åtgärder utan finansiering och utan generell effekt ska påtvingas lantbruksföretagarna?

Ett annat område där finansieringen är oklar är de stora arealer högvärdig åkermark som ska tas ur bruk för att bli skyddszoner och våtmarker. Drygt 80 000 hektar beräknas tas ur bruk, men hur ersättningen för den mark som tas ur bruk ska se ut och hur kostnaderna för anläggande och skötsel ska hanteras är frågor som fortfarande hänger i luften och är oklara.

Under 2014 gjorde miljö- och jordbruksutskottet en utvärdering av olika insatser riktade mot övergödning av våra vattendrag. Där konstaterades bland annat att det är viktigt att det finns en balans mellan tvingande åtgärder och frivilliga åtgärder.

Man kan konstatera att i det åtgärdsprogram som nu föreligger finns ett stort fokus på tvingande åtgärder och styrmedel som lagkrav, föreskrifter och allmänna råd.

I många fall har olika miljöåtaganden varit kopplade till olika stödsystem. Om man inför lagar och föreskrifter minskar möjligheterna till ersättning, och det finns risk att det viktiga arbete som redan pågår i form av frivilliga åtgärder begränsas.

Utskottet poängterar att det är viktigt med ett kostnadseffektivt åtgärdsarbete och att detta måste utgå från lokala förutsättningar eftersom förutsättningarna runt om i Sverige är mycket olika. Det täcks inte riktigt av dagens förslag till åtgärdsprogram.

I åtgärdsprogrammet föreslås att medel ska tas från det svenska landsbygdsprogrammet, men där finns inte finansieringen i dag. Frågan är om det är särskilt lyckat att dra igång någonting som det inte finns finansiering för.

Min undran är hur regeringen ser på den här finansieringen. Är det rimligt att jordbruket ensamt ska ta den här kostnaden? Och hur ser regeringen på avvägningen mellan olika ersättningsmodeller, tvingande lagar och frivilliga åtgärder?

Anf. 3 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! På mina resor runt om i landet träffar jag många mycket bekymrade lantbrukare som har förstått att deras åkermark håller på att omvandlas till våtmark.

Jag ska ge ministern ett exempel: Bjälboslätten, som ligger mellan Väderstad och Skänninge i Mjölby kommun. Slätten är ungefär 3 000 hektar stor med fin, bördig åkermark. Här föreslår vattenmyndigheten att nästan 400 hektar ska omvandlas till våtmark. Ja, ni hörde rätt: våtmark. Här produceras i dag potatis, lök, spannmål och gräsmatta av högsta kvalitet. Åkermarkspriset ligger på 300 000 kronor per hektar.

Det är bara ett exempel. Jag hör lantbrukare i Herrljunga, i Ödeshög, i hela landet, som nu är mycket oroade över det som har kommit ut. De är oroade över att fin, bördig åkermark som har brukats i generationer nu ska bli värdelös, och frågan kommer alltid upp: Vem ska ta kostnaden?

Min fråga till miljöministern är alltså: Förstår miljöministern lantbrukarnas oro över det som har kommit ut, och vem ska ta kostnaden för att dessa hektar av högproduktiv jordbruksmark ska tas ur bruk för att bli våtmark?

Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Tack för två intressanta inlägg från riksdagsledamöterna Kristina Yngwe och Magnus Oscarsson!

Det är helt riktigt att vattenkvalitetsfrågorna är av stor dignitet, såklart. Jag tror också att alla intressenter och medborgare i vårt land delar uppfattningen att det är en fråga av högsta vikt. Skulle vi inte ha en vattenresurs som är ren och som vi kan vara trygga med skulle vi inte ha levande och frodiga lantbruk, lantbruksföretagare, dricksvatten eller en ren miljö för våra barn. Jag är glad att vi är starkt engagerade i frågorna om en god vattenmiljö och en god vattenkvalitet.

Det regelverk som styrs genom EU:s vattendirektiv men som också implementerats i svensk rätt genom de förordningar och den ordning som

vi har för vattenförvaltningen har tagits fram under början av 2000-talet och senare. De senaste åtgärdsprogrammen är från 2009. Nu är det dags att komma tillbaka med nya åtgärdsprogram enligt den cykel som är fastställd av EU. För 2015 måste vi fastställa ytterligare åtgärdsprogram.

Detta görs i syfte att trygga en vattenkvalitet. Det är ett syfte som jag känner mig trygg med att alla i Sveriges avlånga land står klart bakom. Precis som Kristina Yngwe sa – det är en åsikt som jag helt delar – är det någonting som man också inom jordbrukssektorn ser som ett gemensamt ansvar.

Jag noterar att man har hissat frågorna kring åtgärdsprogrammen till regeringen. Myndigheterna här har säkert goda skäl för det. Det är också därför som regeringen nu har initiativet – frågorna ligger på bordet. Till dess att vattendelegationerna ska fatta sina beslut i höst behöver regeringen handlägga de frågor som har kommit upp.

Jag konstaterar därmed att det finns en politisk beredning av detta. Det har ibland låtit i debatten som att det här är åtgärder som ska beslutas av någon som inte har något som helst politiskt ansvar. Det är ju så i hela kedjan att det hissas frågor och att olika aktörer inte är överens. Som det är nu ligger det på regeringens bord. Vattendelegationen är dessutom också ett delvis politiskt organ som har de här besluten.

Då har jag klargjort den delen.

Sedan förstår jag att det finns en stor oro. Oron hos lantbrukare och oron hos människor i Sverige handlar nog i första hand om en oro för vår vattenresurs. Det finns självklart därefter också en undran: Hur ska vi organisera det här ansvarstagandet för att förbättra och säkra vattenkvaliteten på allra bästa sätt? Det finns säkerligen enskilda exempel på att åtgärdsförslag och synpunkter är väl motiverade. Det kan finnas ännu bättre förslag och ännu bättre lösningar beroende på från vilken synvinkel man har berett frågan, eftersom det är väldigt komplexa strukturer här.

Det är därför som frågan har kommit upp till regeringens bord och därför som vi i den handläggning som måste ske enligt regelverket självklart också ska låta parterna komma till tals.

Sedan gäller det ersättningsarna enligt lantbruksprogrammet. Jag beklagar att det har varit ett så dåligt underlag tidigare. Den nuvarande regeringen jobbar med det underlag som den tidigare regeringen lämnade in. Vi måste återkomma till hur vi kan få det programmet att fungera också för de här åtgärderna.

Anf. 5 KRISTINA YNGWE (C):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Det är väldigt positivt att vi delar synen på vikten av bra vatten för hela vårt samhälle. När det däremot gäller kritiken för att det inte finns politiska avvägningar är det ändå ett faktum att många kommuner, alla vattenmyndigheter och även Jordbruksverket har skickat upp frågan till regeringen. Det tyder på att det finns ett behov och en avsaknad av politiska prövningar. Frågan är om det system som finns i dag är riktigt optimalt.

En annan del av kritiken som framförs mot de här åtgärdsförslagen gäller avvägningen mellan olika samhällsintressens påverkan och avvägningen mellan olika miljömål. Friskt vatten och levande vattenmiljöer är såklart jätteviktigt, men vi har också behov av en

konkurrenskraftig svensk livsmedelsproduktion och ett tryggt odlingslandskap.

Här i riksdagen har vi fattat ett beslut om ett generationsmål: Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Det har sannolikt inte undgått ministern att svenskt lantbruk just nu befinner sig i ett otroligt pressat och tungt läge. Den svenska produktionen minskar, och importen av mat ökar. Den som såg gårdagens *Uppdrag granskning* kunde se en mjölkbransch som går på knäna. En bonde om dagen stänger stalldörren och slår igen sin verksamhet. Det är såklart både hjärtskärande och högst oroväckande att det är så läget ser ut i vårt land när det gäller svenskt jordbruk.

Det finns många anledningar till detta tuffa läge. Det är inte bara mjölkbranschen utan hela den svenska lantbrukarkåren som just nu har det tungt. Ett högre kostnadsläge i Sverige är en bakomliggande orsak till det hela. I ett sådant läge är det naturligtvis extra viktigt att fundera över vilka ytterligare kostnader som faktiskt åläggs jordbruket. I takt med att kostnaderna för svenska lantbrukare ökar och produktionen i Sverige minskar förflyttas ju produktionen utomlands till länder med sämre miljövälfärd och sämre djurvälfärd. Vi har sett det pågå under en lång tid. Om inget görs kommer den trenden tyvärr att fortsätta. Det går stick i stäv med riksdagens uttalade generationsmål.

Regeringen har en uttalad ambition att öka svensk livsmedelsproduktion. Det tycker jag är ett väldigt bra och viktigt mål. Men det gäller då också att svenskt lantbruk ges goda förutsättningar att faktiskt kunna upprätthålla en konkurrenskraft och en god lönsamhet. Då är det inte rimligt med kostnadsökningar på drygt 20 miljarder, som Jordbruksverket räknar med. Kostnadseffektiviteten och åtgärdernas verkliga påverkan och effekt på många områden kan starkt ifrågasättas. Man kan också tillägga att i relation till de 20 miljarderna ligger lantbrukets inkomster totalt på ungefär 5,5 miljarder. Det är alltså otroliga summor som de planerade åtgärderna kan riskera att kosta.

Landsbygdsminister Bucht har under de senaste veckorna uttalat sig om vattendirektivet. Han har uttalat sig kraftfullt om att vattendirektivet inte får sänka svenska lantbrukare och att regeringen nu måste återta initiativet och agera för att hantera de stora konsekvenser som vattendirektivet kan få.

Jag skulle vilja veta om minister Romson delar sin kollegas syn, att det är viktigt att vattendirektivet inte får för stora konsekvenser för svenskt lantbruk. Jag undrar också hur ministern ser på risken att de föreslagna åtgärderna minskar den svenska produktionen och flyttar den utomlands till länder där man har sämre miljöarbete.

Som jag tolkar miljöministerns svar är Buchts utspel om att regeringen nu måste återta initiativet i frågan egentligen en icke-fråga eftersom ni redan har frågan på ert bord. Kan jag ta det som en garanti för att ni verkligen kommer att välja att ta upp de här åtgärdsplanerna till prövning? Min följdfråga är hur arbetet framåt ser ut. Vad är tidsplanen för arbetet? När kan vi vänta oss att ni sätter ned foten? Kommer regeringen att involvera berörda sektorer, till exempel de gröna näringarna, i detta arbete på något sätt?

Anf. 6 MAGNUS OSCARSSON (KD):

Herr talman! Tack, ministern, för svar! Miljöministern har säkert tagit del av att det är en stor mjölkkras just nu i vårt land. Det är faktiskt en av de värsta i mannaminne. En mjölkföretagare slutar varje dag. Vilken signal ger det till alla Sveriges lantbrukare och till mjölkbönderna, som redan har en tuff situation? Nu kommer det ytterligare en börda som läggs på jordbrukaren. Det här är väldigt tufft.

Min fråga till ministern är: Tänker ministern och regeringen hjälpa landets lantbrukare när det gäller de kostnader som det här kommer att innebära?

Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Självklart är det här en stor fråga för alla oss som bryr oss om ett levande lantbruk i Sverige.

Precis som riksdagsledamot Kristina Yngwe sa är regeringens ambition och arbete starkt inställt på att vi ska ge förutsättningar för ökad livsmedelsproduktion i Sverige. Det behöver vi av flera skäl. Det handlar om ett levande lantbruk som också levererar mycket bra miljötjänster med öppna landskap, levande landsändar och levande byar. Men det handlar också om att vi i ett internationellt perspektiv har ett ansvar, ett åtagande, att använda de jordbruksmarker som finns i Sverige till att producera livsmedel. Den typen av jordbruk kommer att vara svårare att bedriva i andra delar, inte minst i södra Europa, med tanke på klimatförändringar. De gör att det blir ett oerhört mycket svårare jordbruksklimat.

Det här går alltså hand i hand. Ett levande lantbruk och en stark livsmedelsförsörjning bygger också på att ta väl vara på våra resurser, och därför menar jag att det är onödigt att måla upp bilden av att ta hand om en god vattenkvalitet skulle stå i kontrast till att värna om en bra livsmedelsproduktion och en levande landsbygd. Det här tror jag att de flesta i de gröna näringarna ser. Precis som sas inledningsvis är ju en god vattenkvalitet också grunden för den typen av företag, och därför finns det ett starkt gemensamt engagemang och ett starkt gemensamt ansvar.

De siffror, 20 miljarder, som nämndes angående kostnader är ingenting som ska rullas ut på en näring rakt av, och det är inte heller så siffrorna är beräknade från Jordbruksverket.

Nu ligger åtgärdsprogrammen för vatten på regeringens bord. Regeringen har alltså initiativet i de här frågorna, och riksdagsledamöterna kan vara trygga i att vi kommer att ta upp dem till prövning. Som jag sa inledningsvis är det vår ambition att bereda detta ärende i tid så att vattendelegationerna kan fatta sina beslut i höst. Innan dess ska vi självklart ge en god möjlighet för alla aktörer att inkomma med ytterligare underlag för sina kommentarer och anspråk.

När det gäller finansiering av ett utökat våtmarksanläggande i Sverige, vilket vi har behov av både av vattenkvalitetsskäl och av klimatskäl, måste jag säga att det är bekymmersamt. Vi har ju en historia av skarp utdikning också i jordar och områden där det av flera sammanvägda miljöskäl skulle vara mycket viktigt att ha våtmarker kvar, eftersom våtmarkerna är en väldigt viktig kompetens i den ekologiska cykeln.

Där har vi tidigare haft ett tydligt stöd både för skötsel och anläggande i form av naturresurspengar från staten genom LONA-projekt och liknande, delvis inom ramen för tidigare landsbygdsprogram. Det är olyckligt att

det nuvarande programmet som förbereddes av den tidigare regeringen inte tillräckligt tydligt pekade ut att den typ av miljötjänster som man får i lantbruksmiljöerna ska fortsätta att få stöd. Detta jobbar nu regeringen med att få ordning på så att vi kan säkra att vi fortsätter ha en god balans mellan de fördelningar av bördor som finns.

Ytterligare detaljer om exakt vilka ersättningar som ska utgå och sådant förstår nog också riksdagsledamöterna att jag som statsråd, nu när vi ska ha en formell prövning i regeringen av de här åtgärdsprogrammen, inte kan förekomma. Jag kan dock garantera att vi kommer att ta upp frågorna, och vi kommer att göra det tydligt under den närmaste tiden och då ge aktörerna en god möjlighet att utveckla sin talan.

Här behöver vi ha en dialog, för det är inte ett motstående intresse att värna om god vattenkvalitet och att värna om ett livskraftigt lantbruk i Sverige.

Anf. 8 KRISTINA YNGWE (C):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Det är väldigt glädjande att höra minister Romson tala om hur viktig svensk livsmedelsproduktion är för Sverige. Det är otroligt viktigt i dag, och det kommer att bli ännu viktigare i framtiden, precis som ministern nämnde, när det kommer att finnas efterfrågan på bra mat i hela världen och vi kanske kommer att ha en situation som gör att Sverige har unika förutsättningar att kunna producera i en klimatförändrad värld.

Det är alltså väldigt positivt, och jag hoppas att regeringen verkligen håller linjen när det gäller detta.

Jag håller verkligen med om att god vattenkvalitet inte står i kontrast till att kunna göra lönsamma insatser på sin gård. Det som däremot är problemet är ju när de här åtgärderna sätts upp ovanifrån på ett generellt plan. Det finns väldigt många olika åtgärder som på en gård kan innebära en bra insats men som på en annan gård inte gör någon som helst nytta.

Det är därför vi i Centerpartiet har pratat oss väldigt varma för Greppa näringen. Jag har själv varit rådgivare för Greppa näringen, och det bygger på en frivillighet och frivilliga insatser. Man utgår från hur de specifika gårdarna ser ut, och då gör det också bäst nytta. Frivilliga åtgärder tror jag alltså är betydligt bättre än en massa lagkrav där man inte heller kan få någon bra ersättning eller lönsamhet.

Vi ser fram emot att följa arbetet. Jag skulle gärna få lite mer tydlighet när det gäller om det är efter hösten eller under hösten som vi kan vänta oss ett svar. Vi ser också fram emot att få lite tydlighet kring finansieringen. Som sagt handlar det om 80 000 hektar åkermark som ska tas bort från våtmarker och skyddszoner. Det är väldigt stora arealer som behöver ersättning, och att inte ha finansiering för det är ju som att bygga ett hus men bara ha pengar till grunden. Därför är det viktigt att man har ett helhetstänkande kring det.

Tack för debatten! Jag ser fram emot att följa arbetet vidare.

Anf. 9 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Även jag får tacka för en god debatt om ett väldigt angeläget ämne, där inte minst de båda debattörerna fokuserar mycket på goda förutsättningar för en levande landsbygd och ett levande lantbruk med bättre förutsättningar för en stärkt livsmedelsproduktion i Sverige.

Där är även vattnet en grundläggande resurs som behövs för kommande livsmedelsproduktion.

Riksdagsledamot Kristina Yngwe kan vara trygg med vad jag sa om att vi återkommer med beslut om detta. Vår ambition är att kunna besluta så att det finns underlag för vattendelegationerna i höst, det vill säga att vi återkommer från regeringen efter sommaren. Det är dock ett väldigt komplext och stort material som precis har landat på regeringens bord, och det gäller, som vi har varit inne på i debatten, att verkligen låta aktörerna komma till tals. Beroende på hur lång tid den beredningen tar kan det här kanske dra ut på tiden, men vi behöver också enligt EU:s förordningar och direktiv fatta beslut om detta under året, så det är väldigt prioriterat.

När det gäller tydligare regler och frivilliga och stödjande insatser som kan göras mycket mer flexibla håller jag helt med Kristina Yngwe om att åtgärder som Greppa näringen har varit väldigt framgångsrika i att just få den flexibilitet som ger resultat med hjälp av frivillighet. Samtidigt vet jag att vi på andra områden kan behöva skärpa en del krav. Jag tror alltså att vi behöver båda instrumenten och håller öppet för den diskussionen, också för att vi ska kunna uppfylla vattendirektivet. Det finns en hel del lagkrav i den materian från EU:s sida som Sverige har att förhålla sig till.

Ambitionen är att verkligen kunna väga samman och se att ett gott vatten ger god livsmedelsproduktion också i Sverige, för ett levande lantbruk. Tack för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2014/15:532 om förenklade system för statsbidrag

Anf. 10 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Maria Stockhaus har frågat mig vad jag avser att göra för att förenkla systemet med statsbidragen så att Sveriges samtliga 290 kommuner, stora som små, enkelt kan ta del av de satsningar som riksdagen fattar beslut om.

I allt väsentligt instämmer jag i Riksrevisionens slutsatser i rapporten *Specialdestinerade statsbidrag – Ett sätt att styra mot en mer likvärdig skola?* Riktade statsbidrag bör gå till de skolor som bäst behöver insatserna, och själva systemet med statsbidrag ska fungera effektivt och bidra till en likvärdig utbildning av hög kvalitet och förbättrade studieresultat för eleverna.

Jämlika förutsättningar är en av regeringens högsta prioriteringar inom skolpolitiken. Alla elever ska ha samma möjligheter till en bra utbildning, oavsett vilken skola de går i och vilken del av landet de bor i. Genom riktade insatser för att förbättra resultaten i skolorna med svaga studieresultat och tuffa förutsättningar kan likvärdigheten i skolsystemet förbättras. Regeringen föreslår en rad insatser med denna inriktning i propositionen *Vårändringsbudget för 2015*.

För att stödja skolor med svaga studieresultat och tuffa förutsättningar och fördela resurserna mer kompensatoriskt än tidigare har regeringen aviserat flera satsningar. Statens stöd till huvudmännen för skolor med låga studieresultat och tuffa förutsättningar, eller för den delen många

nyanlända elever, behöver förstärkas och effektiviseras inom ramen för regeringens samverkan för bästa skola. Inom ramen för denna satsning avsätts 300 miljoner kronor 2015, och regeringen har i vårpropositionen beräknat 600 miljoner kronor från och med 2016.

Samverkan för bästa skola innebär att Statens skolverk ska träffa överenskommelser med skolhuvudmän om insatser riktade till skolor med låga resultat och tuffa förutsättningar. Regeringen avser att överväga om satsningen kan bli mer effektiv om statsbidrag inte riktas till huvudmännen utan att Statens skolverk i stället disponerar medlen och efter dialog med varje berörd huvudman fattar beslut om insatser som är väl anpassade efter huvudmännens olika förutsättningar och behov.

För att ge alla huvudmän och skolor möjlighet att utvecklas och förbättras har regeringen i vårändringsbudgeten föreslagit en satsning på nationella skolutvecklingsprogram på 20 miljoner kronor i år. Satsningen beräknas därefter uppgå till 140 miljoner kronor årligen. De nationella skolutvecklingsprogrammen innebär nationella skolutvecklingsinsatser som är systematiska och långsiktiga, vilket ger en mer enhetlig struktur i stödet till skolor och huvudmän.

Som Riksrevisionen konstaterar i rapporten *Specialdestinerade statsbidrag – Ett sätt att styra mot en mer likvärdig skola?* tar skolor med låga kunskapsresultat mer sällan emot statliga bidrag än skolor med höga kunskapsresultat. För att höja utbildningskvaliteten och ge lärare i lågstadiet mer tid för varje elev får skolans huvudmän, kommuner och fristående skolor, nu möjlighet att ta del av ett statsbidrag om ca 2 miljarder kronor årligen för att till exempel kunna anställa fler lärare, speciallärare eller annan personal så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre.

Regeringen och den borgerliga oppositionen är överens om ändamålet med satsningen. Regeringen har valt att utforma denna statsbidragsförordning på ett sätt som inte kräver medfinansiering eller stor administration, vilket flera tidigare statsbidrag ofta har krävt. Motkravet för att ta del av medlen är i stället att huvudmännen uppvisar en rekryteringsstrategi som visar hur de på lokal nivå planerar att gå till väga för att möta skolans stora rekryteringsbehov.

Skolverket har vidare påbörjat ett arbete att följa upp och analysera vilka skolor som tar del respektive inte tar del av de specialdestinerade statsbidragen. Detta arbete är en förutsättning för att intentionen att skolor och huvudmän oavsett storlek ska kunna ta del av satsningarna uppfylls.

För att långsiktigt bland annat se över likvärdigheten i skolan har regeringen också tillsatt en skolkommision som ska lämna förslag som syftar till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet. Kommissionen ska även föreslå uppföljningsbara nationella målsättningar som bland annat utgår från skolans styrdokument och som syftar till att förbättra och utveckla den svenska skolan. Kommissionen ska lämna förslag till en långsiktig plan med utvecklingsområden som utgår från de nationella målsättningarna för ett sammanhållet skolsystem.

Genom utformningen av statsbidraget för fler anställda i skolan och regeringens övriga aviserade satsningar som framgått tidigare finns det nu goda förutsättningar att skolorna med de största behoven också är de som får ta del av insatserna.

§ 7 Svar på interpellationerna 2014/15:557 och 558 om tioårig grundskola

Anf. 11 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Ida Drougge har frågat mig om jag kommer att ta till mig Grundskoleutredningens förslag om att införa en tioårig grundskola, och Erik Bengtzboe har frågat mig om jag anser att det krävs en tioårig grundskola för att förbättra de sjunkande studieresultaten samt hur jag kommer att säkerställa att utbildningsutskottets tillkännagivande efterlevs.

Interpellationerna besvaras i ett sammanhang eftersom de berör samma område.

Låt mig börja med att säga att jag håller med Erik Bengtzboe om att alla elever ska få möjlighet att få tidigt stöd, fångas upp om de behöver extra hjälp och därmed kunna nå de uppsatta kunskapskraven. Likaså håller jag med Ida Drougge om att vi behöver en skola som bättre rustar eleverna för både kommande studier och arbetslivet längre fram.

Det är därför som regeringen i budgetpropositionen för 2015 aviserade prioriteringar på tidiga insatser för att alla barn och elever i tid ska få det stöd de behöver för att nå kunskapskraven. Det är också därför som regeringen har återkommit till riksdagen med förslag i vårpropositionen för en jämlik kunskapsskola med tid för varje elev där just tidiga insatser är en av fyra huvudsakliga inriktningar för regeringens skolreformer.

Reformerna avser en rad åtgärder inom ramen för ett lågstadielöfte som syftar till att förbättra den tidiga uppföljningen av elevernas kunskaper och stöd till eleverna. Detta innefattar bland annat ett statsbidrag som syftar till att höja kvaliteten på undervisningen genom att skapa mer tid för läraren att undervisa eleverna i lågstadiet och förskoleklassen. Regeringen avser även att införa en så kallad läsa-skriva-räkna-garanti och har därför gett en särskild utredare i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa en sådan garanti och lämna förslag på hur den bör utformas. Garantin beräknas träda i kraft under 2017, och den ska innehålla förslag på insatser som, vid behov, kan sättas in redan i förskoleklassen.

I vårpropositionen har regeringen även aviserat satsningar som syftar till att göra det mer attraktivt för verksamma lärare att vidareutbilda sig till speciallärare eller specialpedagog och att, med prioritering av förskoleklass och årskurserna 1–3, stimulera skolhuvudmännen att anställa fler lärare med specialpedagogisk kompetens samt att öka andelen behöriga speciallärare och specialpedagoger. Vidare avser vi att införa ett obligatoriskt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling samt kunskapskrav i läsförståelse i årskurs 1 från hösten 2016.

För att skapa mer jämlika och bättre förutsättningar för utveckling och lärande anser regeringen att det, även om nästan alla barn i dag deltar i förskoleklass, finns skäl att göra förändringar antingen så att förskoleklassen för sexåringar blir obligatorisk eller så att förskoleklassen för sexåringar införs som en del i grundskolan. Vi har därför gett Grundskole-

utredningen ett tilläggsdirektiv att lämna förslag, med tidsplan, om hur något av dessa alternativ kan införas.

Regeringen och oppositionen är överens om att alla sexåringar på sikt under mandatperioden ska gå i en obligatorisk skolform. Vi är överens om tidiga insatser från förskolan till årskurs 3. Vi har liknande satsningar på läsning, skrivning och räkning från förskoleklassen till årskurs 3. Vi är också överens om att alla lärare ska få den fortbildning som krävs för att klara av sina uppgifter. Det som uttrycks annorlunda i de borgerliga partiernas förslag är bland annat huruvida de framgent vill anse förskollärare behöriga att undervisa sexåringar.

Avslutningsvis vill jag tillägga att jag är övertygad om att de åtgärder som regeringen föreslagit för riksdagen samlat kan bidra till att vända trenden med sjunkande studieresultat i den svenska skolan. Jag ser även fram emot att fortsätta arbetet med ytterligare förslag för förbättrade skolresultat.

Anf. 12 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag ska börja med att påpeka att det har skett någon form av missförstånd vad avser den föregående debatten. Maria Stockhaus trodde att hon hade dragit tillbaka sin interpellation, men jag tackar Fridolin för svaret även på den punkten.

Den interpellation jag har lämnat in utgår delvis från den utvärdering som Skolverket har gjort i fråga om kvaliteten i undervisningen i förskoleklassen. Utvärderingen visar tydligt att det råder stora problem i frågor om likvärdighet i förskoleklasser med otroligt skiftande kvalitet mellan olika skolor. Ett sådant exempel som visar på detta är att det skiljer otroligt mycket mellan olika klasser beroende på om förskollärarna har någon utbildning. I en del skolor har sju av tio lärare förskollärarytbildning, medan det i andra skolor är så lågt som två av tio.

Vi från Moderaterna och Alliansen har presenterat förslag i vår budget, och många av dem är likadana som de förslag Fridolin tog upp i sitt svar. Därutöver finns det förslag om mindre barngrupper, fler utbildningsplatser i förskollärarytbildningen, en förlängning av det förskolelyft som finns med kompetensutveckling för förskollärare och även ett sådant lyft för förskolechefer.

Därutöver är jag helt övertygad om att det behövs ytterligare satsningar och förändringar framöver för att skapa en mer sammanhållen skola och utbildningskedja med en mer likvärdig överlämning mellan förskoleklassen och nästa klass. I dag innebär årskurs 1 en helt annan skolform. Många elever byter inte bara klass och lärare utan i många fall även skola.

Vidare anser vi att en tioårig grundskola skulle göra så att utbildningssystemet hänger mer ihop. Förskollärare har ovärderliga kunskaper om varje barn. Vi tycker att förskollärarna behövs i överlämningen när barnen byter klass. Kompetensutveckling i form av breddning och fördjupning inom Förskolelyftet som en mer permanent lösning, i kombination med att förskoleklassen blir en del av grundskolan, tror vi kommer att vara avgörande för att förskollärarna ska kunna förmedla sina ovärderliga kunskaper om varje barns behov. Det kan då bli möjligt för barn i ettan och tvåan och högre upp i årskurserna att få ta del av förskollärarnas ovärderliga kompetens i olika undervisningsformer.

Lärarna kan då undervisa både i förskoleklass och även högre upp i åldrarna och använda förskolepedagogik, som vi tycker är så bra, även för lite äldre barn. OECD visar just att vi är bedrövliga på fortbildning och framför allt varit det historiskt.

Min fråga till ministern är: Behöver vi inte möjliggöra detta?

Anf. 13 ERIK BENG TZBOE (M):

Herr talman! Svensk skola har under en lång tid tappat i resultat. Ända sedan 1982 har Sveriges skolor haft en negativ utveckling när det kommer till de faktiska kunskapsresultaten, även om betygen samtidigt har ökat.

När alliansregeringen tillträdde år 2006 tog vi därför till historiskt stora reformer med bland annat en ny gymnasieskola, en ny lärarutbildning och utökad undervisningstid. Och mycket är gjort som jag tror att också utbildningsministern tycker är bra, men det är fortfarande många saker kvar som behöver korrigeras.

Inte minst har vi utmaningar i de tidiga åren i den svenska skolan. Bristen på tidiga insatser för elever i kombination med avsevärt mycket mindre undervisningstid i Sverige jämfört med andra länder gör att många elever tyvärr halkar efter.

Många insatser har här inletts på sistone av alliansregeringen. Vissa av dem har också den rödgröna regeringen tagit över. Vissa har man nyformulerat, och vissa kommer vi säkert att formulera tillsammans framöver. Läsa-skriva-räkna-garantin är ett bra exempel på hur man ser till att rätt stöd hamnar rätt. Men för att stödet ska fungera och komma på plats krävs det att det finns kompetenta, välutbildade lärare som har möjlighet att göra de bedömningarna.

Alliansregeringen tillsatte en utredning för att göra grundskolan tioårig där förskoleklassen blev en del av grundskolan. Det gjorde att det fanns ett behov av att fortbilda de lärare som då var verksamma i förskoleklasserna för att se till att de fick kompetens när det gäller läsa, skriva och räkna och när det gäller möjligheten att bedöma enskilda elever. Det är något som i dag inte ingår i förskollärarytbildningen.

Det är uppenbarligen riksdagens vilja att detta ska vara vägen framåt, för så sent som i går fattade riksdagen beslut om att tioårig grundskola ska genomföras.

När det kommer till utredningen är det dock regeringen som har makten över hur utredningen ska genomföras. Regeringen har tagit bort frågan om fortbildning av förskollärare och en, så att säga, ombyggnation av förskollärarytbildningen från utredningen, vilket gör att utbildningsministern i realiteten väljer att ta samtliga förskollärare som gisslan.

När Grundskoleutredningen är färdig i höst och vi förhoppningsvis ska sätta oss ned och samtala om vad vi kan göra framåt står vi med det som Gustav Fridolin beskriver som två olika alternativ: antingen att göra förskoleklassen obligatorisk eller att göra grundskolan tioårig. Men om utredningen inte ser över hur vi ska stärka kompetensen hos förskollärarna, så att de kan följa med in i grundskolan, betyder det att man ställer hela den yrkesgruppen utanför alternativet en tioårig grundskola. Om vi ska kunna ha ett samtal om detta och om det ska kunna röra sig framåt krävs det att utredningen tillförs direktivet igen att se över möjligheten att integrera förskolan i grundskolan avsevärt mycket bättre.

Riksdagen fattade beslut så sent som i går, och riksdagsmajoritetens intention är att man vill ha en tioårig grundskola.

Min fråga till Gustav Fridolin är: Kommer man att följa riksdagens beslut och ändra direktiven så att det finns något att samdiskutera när Grundskoleutredningen är klar? Eller kommer detta att bli ytterligare en sådan fråga som regeringen väljer att skjuta framför sig i stället för att ta tag i här och nu?

Anf. 14 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vill börja med att inskräpa det Erik Bengtzboe säger om kunskapsutvecklingen och resultatutvecklingen i svensk skola. Det är inte bara så att resultaten har fallit under lång tid, utan de har också fallit väldigt mycket snabbare under 2000-talet.

År 2003 var det i PISA-mätningen bara tre eller möjligen fyra länder som hade signifikant bättre resultat än Sverige i läsförståelse. I senaste PISA-mätningen var det bara tre eller möjligen fyra länder som hade signifikant sämre resultat i läsförståelse i OECD.

I somras var det fler elever än någonsin tidigare som lämnade nionde klass utan att kunna gå vidare till gymnasiets nationella program. Ja, resultaten har fallit länge, men det vi sett under de senaste åren i fallande kunskapsresultat saknar tyvärr motstycke, och det lämnar väldigt många unga utan en biljett in i framtiden som man förtjänar om man går i en skola i Sverige.

Då är kvaliteten i förskoleklassen, likvärdigheten i förskoleklassen, det tidiga stödet i förskoleklass och grundskola, och för den delen förskola, oerhört viktigt för att lyckas. Det visar all tillgänglig forskning, och detta har OECD påpekat flera gånger.

Jag instämmer i Ida Drougges beskrivning av de stora problemen i förskoleklassen i dag. Dels ser det olika ut på olika håll i landet, dels handlar det om överlämningen. Kunskapen om barnen när förskolan lämnar över till förskoleklassen och när förskoleklassen lämnar över till grundskolan följer inte med. Det är just av det skälet som vi nu gör tre saker.

För det första har Skolverket i uppdrag att föreslå nya avsnitt i läroplanen för förskoleklassen och för den delen för fritidshemmen. Det var något som den tidigare regeringen inte tittade på när man införde de nya läroplanerna, och det är ett stort problem. Det behöver vara tydligt vad som är förskoleklassens uppgift så att vi får en likvärdighet över landet och en fungerande överlämning.

För det andra inför vi en läsa-skriva-räkna-garanti som gäller från förskoleklassen till årskurs 3. Erik Bengtzboe behöver inte oroa sig för att vi inte kommer med åtgärder för fortbildningen av lärare som verkar i förskoleklasser. Men det är självklart i utredningen om läsa-skriva-räkna-garantin, där man tittar på det pedagogiska innehållet, som frågorna om fortbildningen bör tas, inte i den utredning som huvudsakligen tittar på det juridiska ramverket. Fortbildning handlar om pedagogik, inte juridik.

För det tredje vill vi att alla sexåringar ska gå i en obligatorisk skola. Obligatoriet för förskoleklassen är inte bara viktigt för att de sista procenten av sexåringarna som i dag inte går i förskoleklassen ska gå i förskoleklassen. Det är också viktigt därför att ett obligatorium skapar en attraktivitet och tyngd i utbildningen och en bättre sammanhållning i

skolsystemet. Det är därför vi är överens om att alla sexåringar ska gå i en obligatorisk skola.

Grundskoleutredningen har att titta på det alternativ som vi föredrar, att förskoleklassen görs obligatorisk men fortsatt är en egen skolform, och på alternativet att förskoleklassen förs in i grundskolan och då blir en del av en tioårig grundskola. Detta tittar Grundskoleutredningen på, precis som riksdagen i sitt tillkännagivande i går efterfrågar.

En fråga kvarstår, och det är en fråga till mina interpellanter. Ni betonar, precis som forskningen, vikten av pedagogiken. Moderaterna skriver i en DN Debatt-artikel i dag om hur viktig förskolepedagogiken är och vilken roll den kan spela. Men när det gäller det som riksdagen fattade beslut om i går är det väldigt oklart om ni menar att akademiska experter på små barns lärande ska få fortsätta att undervisa sexåringar eller om de måste omskola sig till någon annan typ av lärare än förskollärare för att få jobba med sexåringarna. Hur är det egentligen ställt? Hur värderar ni förskolepedagogiken?

Anf. 15 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag har otroligt svårt att tro att någon här eller statsrådet själv tror att om förskollärare får möjlighet att undervisa även i det som i dag är klass 1 och får fortbildning och mer kunskap raderar det tidigare kunskaper. Vårt minne fungerar inte likt en dator, att ifall jag behöver få plats med lite mer kunskaper behöver jag först radera tidigare kunskaper. Vi fylls inte av kunskap på det sättet. Därför vill vi självklart inte – och det tror jag att ministern vet och förstår – göra så att våra förskollärare mister den förskolepedagogiska kunskap som de har i dag. Jag har dessutom svårt att tro att det över huvud taget går att göra det om man mot förmodan skulle vilja det. Politiken styr inte det.

OECD visar att vi över tid gett lärare och förskollärare lite för dåliga möjligheter till kompetensutveckling. Det styrde den förra regeringen upp, och jag har förstått att ministern vill fortsätta med det, vilket är bra.

Den stora skillnaden mellan oss handlar om hur mycket kompetensutveckling förskollärarna ska få. Vi vill att förskollärarna ska få möjlighet att undervisa i grundskolan, och därför har vi ett förslag om tioårig grundskola. Det betyder på inget sätt att förskollärare ska hindras att undervisa i grundskolan. Tvärtom ska de få möjlighet att göra det. Elever som är inte bara sex år utan sju och åtta år ska få ta del av förskolepedagogiken och få hjälp av den för att fortsätta lära sig ännu mer och ännu bättre.

Barn i låg ålder tycker att det är kul att lära sig. Skolverkets utvärderingar pekar här inte på de motivationsproblem och så vidare som finns i högre årskurser. Barn tycker att det är roligt att lära sig och vill lära sig. Därför är det viktigt att barn får denna möjlighet så att de blir ännu bättre rustade för framtiden.

Jag blir fundersam. Varför vill inte statsrådet ha mål och kunskapskrav redan i förskolan? Det är ju till gagn för eleverna.

I höst kommer Grundskoleutredningen med sina resultat. Hur kan ministern tro att vi då vill samarbeta när Grundskoleutredningen som den nu ser ut inte utreder denna fråga brett utan utreder den utifrån att det måste vara antingen eller? Vill ministern att vi ska samarbeta när Grundskoleutredningen kommer med sina resultat? Jag vill det. Om även ministern vill det hoppas jag att ni gör ett tillägg till utredningen så att vi möjliggör för förskollärare att också arbeta med barn som är sju och åtta år gamla.

Anf. 16 ERIK BENG TZBOE (M):

Herr talman! Som man frågar får man svar, heter det. Det blir kanske som tydligast i statliga utredningar. Direktiven styr vilket underlag man får att fatta beslut på.

Herr talman! Utbildningsministern återkommer ständigt till läsa-skriva-räkna-garantin som han menar ska vara en garant för tidigt stöd. Den ska gälla i första klass och förskoleklass, oavsett om förskoleklass blir en del av grundskolan eller inte.

Just därför ska frågan om kompetensutveckling för förskollärare inte ingå i Grundskoleutredningen utan placeras i en separat utredning. Därmed spelar han effektivt bort möjligheten för förskollärare om det är så att förskoleklass, i enlighet med vad riksdagen har fattat beslut om, blir en del av grundskolan. Det ligger då i en annan utredning, och underlaget kommer inte att finnas tillgängligt för beslut.

Den oinitierade som tar del av debatten för första gången kanske undrar vad skillnaden är mellan att göra förskoleklass obligatorisk och att göra den till en del av grundskolan. Det finns en rad olika skillnader.

För det första visar Skolverkets utredning, jämförelse och utvärdering att det är extremt ojämn kvalitet i förskoleklasser i dag. Om förskolan blir en del av grundskolan kan man ställa krav på en mycket enhetligare utformning. Då kan man garantera kvaliteten för alla elever och undvika mycket av den segregering som sker i dag.

För det andra har dagens förskollärare inte utbildning och kompetens för att bedöma enskilda elever och att pedagogiskt undervisa i läsning, skrivning och räkning, vilket Fridolin säger ska vara en bärande del i förskoleklass.

För det tredje är det i lagstiftningen för förskoleklass mycket mer begränsat i vilket mån den enskilde eleven har rätt till att få extra stöd om denne så behöver.

Herr talman! På en rad olika punkter skiljer sig alltså obligatorisk förskoleklass från förskoleklass som en del av grundskolan, och ingenstans är det till gagn för eleverna.

Därför landar Alliansen i att det enda naturliga är att förskoleklass blir en del av grundskolan. Då kan vi se till att den ojämna kvaliteten raderas ut, att bedömningsstödet som behövs finns på plats och att rätten till särskilt stöd för de elever som behöver det finns på plats, vilket utbildningsministern brukar vurma för.

Detta får självfallet konsekvenser för förskollärarytbildningen och för fortbildningen av förskollärare. I ursprungsdirektivet lade Alliansen fram en begäran om att också utreda hur vi ser till att säkerställa fortbildning och att förskollärarytbildningen möter detta så att dessa lärare kan följa med in i grundskolan. Det är den naturliga vägen framåt.

Herr talman! Om utbildningsministern vurmar för förskolepedagogiken, varför tycker han inte att den kan få hänga med några månader till för de små som behöver det? När man delar upp det på olika utredningar som ministern gör håller man faktiskt förskollärarna som gisslan.

Herr talman! Utbildningsministern har i dag varit utbildningsminister i 230 dagar. Hittills har det mesta handlat om att tillsätta utredning efter utredning och skjuta beslut på framtiden. Varför kan vi inte lägga till det tilläggsdirektiv som fanns på plats innan ni tog bort det om att se över

kompetensutvecklingen för förskollärarna så att vi inte behöver skjuta detta på framtiden ytterligare?

Anf. 17 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag håller med om att vi måste utreda vilken fortbildning som behövs för alla lärare som verkar i förskoleklass i dag, oavsett om de är utbildade till förskollärare eller grundskolelärare. Hur ser vi till att de får de verktyg som behövs för att implementera ett mer strukturerat arbete med läsning, skrivning och räkning? Sådana tilläggsdirektiv kommer. Vi menar dock att de bör samlas i en utredning som snarare handlar om det pedagogiska innehållet än den juridiska utformningen.

Ida Drougge beskriver målande att barn tycker att det är kul att lära sig. Det instämmer jag verkligen i. Möter man varje dag en frågvis fyraåring som hela tiden lär sig nya saker i förskolan är det svårt att göra annat.

Forskningen visar också tydligt vilket värde den lekfulla pedagogik som finns i förskolan och som fortsätter genom en blandning av förskolepedagogik och grundskolepedagogik in i förskoleklass har för resultaten. OECD redovisar att man kan se på 15-åringarnas PISA-prov vilka elever som har fått och inte fått en bra förskola. Så länge håller effekten av förskolepedagogiken i sig.

Det är av denna anledning vi tror att det är bra att förskolepedagogiken och grundskolepedagogiken gifter ihop sig när övergången från förskola till grundskola görs. Det var grundtanken med förskoleklass. Kan vi få det att fungera likvärdigt är det en bra grundtanke. När jag på DN Debatt läser om Moderaternas utspel och vurm för förskolepedagogiken kan jag inte förstå annat än att vi i grunden håller med varandra om det.

Ida Drougge undrar varför det skulle vara fel att befintliga förskollärare i förskoleklass utbildar sig mer. Det är inte fel. Lärare i förskoleklass och på lågstadiet måste få verktyg för ett strukturerat arbete med läsning, skrivning och räkning så att ingen elev lämnar trean utan att kunna tillgodogöra sig också skolans senare ämnen.

Det Moderaterna tidigare föreslagit handlar inte om att förskollärare i förskoleklass ska utbildas sig mer. Det handlar om att de ska ombilda sig för att det inte duger att vara förskollärare, att akademiskt utbildade experter på små barns lärande inte ska vara behöriga att jobba med sexåringar. Ni har sagt att förskollärare och förskollärarpedagogik ska ut från förskoleklass och sexåringars vardag och att förskollärare inte ska vara behöriga att arbeta om de inte ombildar sig till en annan typ av lärare.

Här skiljer vi oss åt. Vi menar att såväl förskollärare som grundskollärare i förskoleklass och på lågstadiet behöver den fortbildning och de verktyg som krävs för att de ska kunna utföra ett strukturerat arbete vad gäller läsning, skrivning och räkning.

I dag brister det i likvärdighet i förskoleklass. Det brister tyvärr också i lågstadiet. Därför behöver alla lärare som verkar i förskoleklass och på lågstadiet möjlighet till denna typ av fortbildning – givetvis med hänsyn tagen till vilken typ av utbildning de har i grunden.

Jag måste ställa tre frågor, efter att i går ha läst riksdagens betänkande och det ni hänvisar till som ett beslut men som är ett tillkännagivande

Först och främst: Ska jag uppfatta Moderaternas linje som att förskollärare inte ska vara behöriga att jobba med sexåringar med mindre

än att de ombildar sig till att bli grundskollärare, att man som förskollärare inte blir behörig att jobba med sexåringar? Är det Moderaternas linje?

Prot. 2014/15:101
21 maj

Om det är Moderaternas linje, tycker ni verkligen att det största rekryteringsproblemet i svensk skola i dag är att för många förskollärare jobbar med 6-åringar? Tycker ni inte att antalet obehöriga lärare i grundskolan är ett större rekryteringsproblem, där vi behöver göra mer för att se till att alla lärare är behöriga och har legitimation?

Och om detta är er linje, är det också en linje som delas av den borgerliga oppositionen och Sverigedemokraterna, som ställer sig bakom beslutet i går? Det framgår inte av riksdagens betänkande.

Anf. 18 IDA DROUGGE (M):

Herr talman! Jag tycker att det är tråkigt att ministern väljer att lite grann spela bort sig och gömma sig bakom ord i den här frågan. Han säger i ena stunden att vi är väldigt överens och i andra stunden att vi verkligen inte är det.

Vad jag tror att detta kokar ned till, skillnaden, är detta. När vi under förra mandatperioden införde en mängd insatser för att ge barn stöd och hjälp tidigt såg vi att det stödet inte användes. Det kom inte på sin plats. Det togs ut av elever i sjuan, åttan och nian. De behöver också stöd. Men vi ser att behovet av hjälp tidigt är avgörande, kanske framför allt för att lusten att lära ska finnas kvar när man blir lite äldre.

Då är det såklart avgörande att de lärare som jobbar med barnen tidigt är behöriga och har kunskaper om att läsa, skriva och räkna, didaktiken kring detta, och framför allt kanske bedömning, för det är bedömning som ligger till grund för om man har rätt till särskilt stöd.

Den problematik som vi har i dag är att barn som går i förskoleklass inte kan få rätt till särskilt stöd. Där vill vi att de ska få vara en del av grundskolan, få tydliga mål och kunskapskrav, men att förskolepedagogiken självklart ska få finnas med och finnas kvar.

De delarna har nuvarande regering plockat ut ur Grundskoleutredningen. Vi vill att det förs tillbaka igen. Sker det tror jag att vi kan bli överens.

Anf. 19 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Utbildningsministern skjuter gärna utmaningar på framtiden. Det är något som börjar bli ganska symtomatiskt för hela den rödgröna sammanbrottsregeringen. Mål blir målsättningar som blir tankebanor och blir lite grann som nyårslöften, som arbetsmarknadsministern uttryckte det. Jag vet inte riktigt hur länge utbildningsministern brukar hålla sina nyårslöften, men jag hoppas i alla fall att en regering håller sina löften längre än man brukar hålla ett nyårslöfte.

Utbildningsministern talar sig varm för vikten av förskolan och konstaterar i PISA-underlagen att man kan se, till och med tio år senare, vem som har gått i en bra eller dålig förskola. Ändå landar inte utbildningsministern i att den ojämna kvaliteten i förskoleklasserna är ett problem.

Om vi tio år senare kan konstatera att elever som har gått i en ”sämre” förskoleklass har sämre resultat tycker han ändå inte att det är en anledning att göra förskoleklassen obligatorisk för att kunna garantera en likvärdighet. Jag tycker att det är ganska anmärkningsvärt.

Nej, utbildningsministern, det är ingen från Moderaterna som har sagt att förskollärare inte duger. Jag tycker faktiskt, herr talman, att

utbildningsministern borde be om ursäkt för det, för det är ingen som har hävdad något sådant.

Men det är ett faktum att förskollärare i dag i sin utbildning saknar den pedagogik som krävs när det gäller att läsa, skriva och räkna och saknar kompetens när det gäller att bedöma enskilda elever. Det säger utbildningsministern själv, när han konstaterar att detta ska utredas i en annan utredning, för att göra det möjligt att läsa-skriva-räkna-garantin också gäller i förskoleklasser.

Uppenbarligen har vi samma syn på förskollärares kompetens. Då tycker jag inte att den typen av påhopp gör sig väl vare sig i kammaren eller någon annanstans.

Vad vi diskuterar är följande. Den 26 mars 2015 fattade regeringen beslut enligt följande när det gäller utredningen om grundskolan: ”Utredaren ska inte längre föreslå hur en anpassad fortbildning för legitimerade förskollärare som är tillsvidareanställda och arbetar i förskoleklass kan utformas på lämpligast sätt” för att gå hand i hand med det andra. Det är det vi debatterar.

Korrigerat ert misstag! Lägg tillbaka direktivet, så att vi får något att utreda!

Anf. 20 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag får ägna mina två sista minuter åt att försöka förstå logiken i den moderata argumentationen.

Ida Drougge beskriver, på ett sätt som jag tycker är korrekt, hur vi bland annat genom den nya skollagen har stärkt rätten till särskilt stöd, att man som elev ska få det stöd man behöver när man behöver det, så att man inte behöver uppleva att det går årskurs efter årskurs utan att man har verktygen för att kunna tillgodogöra sig den undervisning som sker.

Det är ett problem i förskoleklassen, där vi ser hur likvärdigheten brister. Det är problem i ettan, tvåan och trean. Det säger också Ida Drougge, för hon säger att stödet framför allt har kommit i högstadiet. Ja, det stämmer. Vi har mest särskilt stöd i nionde klass. Elever som har halkat efter i kanske nio år får stöd först då. Det är klart att det då är väldigt svårt som elev att hinna i fatt.

Men vad är Moderaternas lösning på detta? Ja, Moderaternas lösning är att vi ska se till att alla lärare som jobbar i förskoleklassen – ettan, tvåan och trean – ska få den fortbildning och de verktyg som de behöver och den makt de behöver för att se till att stödet verkligen kommer på plats när man identifierar att det behövs. Nej, Moderaterna talar inte om fortbildning för alla lärare från förskoleklass till årskurs 3. Moderaterna pekar ut förskollärarna i förskoleklassen och säger att de ska få fortbildning. De ska till och med bli ombildade. De får inte längre vara förskollärare för att behöva, utan de ska bli en annan typ av lärare.

Då ställer jag mig en fråga. Om vi ser att vi har problem också i tvåan och trean med att elever som behöver stöd inte får det – lärare kanske identifierar behovet av stöd men har inte makt att få det på plats – hur ska det ändras genom att ni ombildar hälften av lärarna i förskoleklassen?

Vi behöver se till att lärarna har den makt och de verktyg som de behöver för att se till att stödet kommer på plats när det kommer på plats. Det gäller hela vägen från förskoleklass till årskurs 3. Det är kärnan i läsa-skriva-räkna-garantin.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.07 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 8 Frågestund

Anf. 21 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras av klimat- och miljöminister Åsa Romson, arbetsmarknadsminister Ylva Johansson, statsrådet Kristina Persson, statsrådet Per Bolund och statsrådet Ardalán Shekarabi.

En fråga ska vara av övergripande allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Klimat- och miljöminister Åsa Romson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Miljöpartiets syn på försvarsuppgörelsen

Anf. 22 HANS WALLMARK (M):

Fru talman! Jag vänder mig till vice statsminister Åsa Romson. Vi har, fem partier, tecknat en bred försvarsuppgörelse. Det tror jag i grunden är bra. Moderaterna är ett av partierna, och Miljöpartiet är ett av de andra partier som ingår i denna breda försvarsuppgörelse. Jag tror att det är en tydlig signal i en orolig omvärld, och jag tror att det är en tydlig signal till länderna i Östersjöområdet. I uppgörelsen talar vi om behovet av ökat samarbete och ökad tränings- och övningsverksamhet. Det är i grunden bra. Vi säger också att det gäller inte minst med USA och Nato.

Nu i juni kommer vi att genomföra en större övning uppe i norra delen av Sverige under norsk ledning. Det kommer att handla om över 100 plan och 3 600 personer. Tyskland, Storbritannien och USA ingår. Vi kommer också att i juni genomföra en större övning, Baltops, i Östersjön med bland annat B52-plan från USA.

Enligt medieuppgifter förstår jag nu att det finns några ledande miljöpartister som har reserverat sig i sin riksdagsgrupp mot försvarsuppgörelsen. Jag förstår också att det finns de som öppet ifrågasätter den typ av övningar som den vi har i norra Sverige och Baltops.

Jag utgår ifrån att regeringen är överens om vikten av övningsverksamheten. Men är regeringspartierna överens om denna typ av övningsverksamheter och om försvarsuppgörelsen?

Anf. 23 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Från regeringens sida är vi tydliga med att det är viktigt att ha en politiskt bred samverkan i Sverige både om den svenska säkerhetspolitiken och om försvarspolitikerna. Vi är därför glada att det gick att nå en så bred försvarsuppgörelse när det gäller hur vi kan förstärka de förmågor som behöver ses över och stärkas inom det svenska försvaret och när det gäller att se över organisationsmodellerna på olika sätt. Vi är glada att vi gjorde detta i en så pass bred enighet som vi kunde få, och vi är glada för denna samverkan i riksdagen.

En del av den oroliga omvärld vi har, och en del av den moderna försvarsuppställningen, handlar om en internationell samverkan. Vi bygger säkerhet för Sverige genom samverkan med andra länder. Det har vi gjort under lång tid, och det är en del av vår säkerhetspolitiska doktrin. Det avser vi också att fortsätta göra.

Anf. 24 HANS WALLMARK (M):

Fru talman! Det är helt riktigt; vi bygger säkerhet med andra. Det är därför det är viktigt med samarbete, och det är därför det är viktigt med samverkan och inte minst med övningsverksamhet.

Jag tycker att det är bra att vi övar med USA. Jag tycker att det är bra att vi övar med Storbritannien, med Tyskland och med andra Natoländer. Det är också någonting som vi är överens om i inriktningen i försvarsuppgörelsen. Jag vill understryka precis det som vice statsminister Åsa Romson sa: Det är bra att vi sänder denna typ av tydliga signaler. En bredd i riksdagen, fem partier, står bakom uppgörelsen.

Denna typ av uppgörelser undergrävs dock om det finns reservationer i ett av riksdagspartiernas riksdagsgrupper mot denna typ av uppgörelser. De undergrävs när man öppet ifrågasätter sådan här viktig övningsverksamhet och när man specifikt pekar ut ett land som man tycker att vi inte borde samverka med, nämligen USA.

Jag ställer min fråga till vice statsministern återigen. Jag utgår från att regeringen är överens om betydelsen och vikten. Men är regeringspartierna överens om betydelsen och vikten?

Anf. 25 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! En regering består av regeringspartier, åtminstone i ett demokratiskt land som Sverige med en parlamentarism där det är det folkvalda parlamentet, riksdagen, som utgör underlaget för regeringen och där regeringen är det exekutiva organet. Självfallet står regeringspartierna bakom regeringens beslut. All annan ordning vore högst uppseendeväckande, skulle jag säga.

Sedan har vi ett debattklimat i Sverige, i den här kammaren, inom partierna, inom föreningslivet, utanför den här kammaren och i intresseorganisationer som är öppet. Det välkomnar jag, för jag tror att det behövs också på den säkerhetspolitiska agendan, inte minst i en tid när vägvalen för nationerna är ganska svåra.

Jag tror att vi alla här – åtminstone många – ser att vi är i ett läge med en upptrappad militär förmåga i vårt närområde som vi helst hade velat slippa se. Men när vi har den verkligheten ställs vi politiker inför många vägval. Den debatten måste vi också våga ta.

Regeringen är tydlig. Vi behöver skapa samverkan brett i riksdagen, och vi behöver samarbete med andra länder.

Åtgärder mot tiggeriet

Anf. 26 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Politik kan, i alla fall om man tillhör sjuklövern, vara bra lustig ibland. Sverigedemokraterna har nu länge föreslagit att man ska åtgärda problemen med EU-tiggeriet. År 2011 kom vi med sådana förslag. År 2014 drev vi en kampanj i EU-valet mot det organiserade tiggeriet. Då fanns det helt plötsligt inget sådant, lustigt nog.

Och vad händer? Cirka en månad efter att SD i mars i år presenterade ännu mer detaljerade förslag mot EU-tiggeriet kommer Moderaterna och vill förbjuda det organiserade tiggeriet, som nyligen inte fanns – det förslag som Moderaterna åtta månader tidigare hade sågat. Kappvändare, kanske man kan kalla det. Den socialdemokratiska regeringen gick då ut genom Åsa Regnér och kallade Moderaternas förslag för ett intressant förslag.

Frågan är: Vad avser regeringen att göra för att skyndsamt åtgärda problemen med EU-tiggarna?

Anf. 27 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Vi har fattigdom i Europa. Vi har diskriminering av romer både i Europa och i vårt eget land. Den svenska regeringen har varit oerhört tydlig med att vi jobbar för att minska de ekonomiska klyftorna. Vi jobbar för ett mer jämlikt samhälle – ett samhälle där alla människor har ett lika värde.

Regeringen har också varit oerhört tydlig med hur man agerar i den situation vi ser, och som de flesta i vårt land ser med oro på. Vi har människor som tvingas tigga på våra gator.

Vi har tillsatt en nationell samordnare till stöd för kommuner, som också samlar ihop och ser vilka ytterligare åtgärder som det svenska samhället kan göra för att stödja dem som är de riktiga offren i detta, det vill säga de människor som tvingas tigga. Vi ser också att Polismyndigheten gör en samlad översyn och kommer med en rapport senare i höst.

Det finns alltså flera tydliga åtgärder från regeringen, men de som är de riktiga offren i dagens situation är de som tigger.

Anf. 28 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Tydliga åtgärder, sa Åsa Romson. Jag hörde inte om en enda tydlig åtgärd. Svaret kan inte tolkas annat än som att väldigt lite, om ens något, kommer att ske. Det kanske inte är så förvånande egentligen, med tanke på den aningslöshet och godtrogenhet som de rödgröna uppvisar för jämnan.

Era partikamrater i Stockholms stad slösar till exempel 11 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar på EU-tiggare. De vill även ge gräddfiler åt återvändande Jihadkrigare – dem som minister Kaplan jämförde med frihetskämpar. Det är samma symptom.

Jag förväntar mig inte att regeringen kommer att vara klarsynt nog att införa visumtvång för de länder varifrån tiggarna kommer eller att ens förbjuda det utländska tiggeriet. Därmed kommer problemen att kvarstå.

Men kan regeringen i alla fall ge svenska folket besked om ifall ni åtminstone kommer att förbättra reglerna för avhysning så att näringsidkare till exempel inte ska få se sin mark ockuperad eller så att kommunens parker inte ska användas som tiggarnas personliga toaletter? Någonting kan ni väl komma med som ett besked?

Anf. 29 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Kent Ekeröth inledde sin fråga med att hålla ett stort anförande som fick mig att undra om det snarare var någon annan representant, det vill säga från Moderaterna, som skulle stå här och svara på den. Det var ett något annorlunda sätt att ställa en fråga om regeringen om regeringens politik.

Jag svarade däremot med att tala om vilken problembild regeringen ser och vilka åtgärder vi kan stärka och göra bättre i det svenska samhället. Jag är övertygad om att när vi ser på de åtgärder som gäller kommunernas handlingsmöjligheter och när det gäller vad staten kan gå in och hjälpa till med kan situationen bli bättre. Vi har därför tillsatt en nationell samordnare, vilket har behövts under lång tid – det ska man säga – för att kunna förbättra de åtgärdsomöjligheter som vi har i hela samhället.

Det är dock ingen nyhet att Sverigedemokraterna i den här kammaren inte håller den fria rörligheten i Europa särskilt högt. Det är bara att beklaga.

Nedläggning av skattekontoren i Åmål och Mora

Anf. 30 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till civilminister Ardan Shekarabi angående Skatteverkets kontor runt om i landet.

Under våren nedläggningshotades nio kontor på ett ganska kraftfullt sätt. På grund av starka påtryckningar och stark opinionsbildning backade man från nedläggningshoten. Men det fanns nedläggningsbeslut sedan tidigare för två andra kontor, i Åmål och i Mora.

I vevan med den välkomnade utredningen om den statliga närvaron på landsbygden som regeringen har tillsatt vore det önskvärt om staten tog en tankepaus även när det gäller de kontor som har fått nedläggningsbeslut tidigare.

Min fråga till statsrådet är därför: Anser regeringen, precis som Centerpartiet gör, att de kontoren också borde få en paus och ingå i utredningen? Och vad kommer regeringen i så fall att göra för att agera i den riktningen?

Anf. 31 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Jag vill tacka Fredrik Christensson för frågan.

Efter åtta år av passivitet i fråga om myndigheters lokalisering fattade den här regeringen beslut om att ge Statskontoret i uppdrag att komma tillbaka med vägledande principer för hur vi ska styra statliga myndigheters lokalisering. Det är mot bakgrund av att vi måste arbeta för att staten ska hålla ihop vårt land, inte splittra det.

I dagsläget är frågor som rör lokalisering av myndigheter delegerade till myndigheterna själva. Och så ska det vara. Vi ska ha stor delegering, och myndigheterna ska ha ett handlingsutrymme för att kunna jobba med effektiviseringsfrågor. Men regeringen, staten, kan aldrig abdikera från ansvaret för att stå för helheten och för att säkerställa att myndigheterna tar ansvar för helheten. Staten ska finnas i hela vårt fantastiska land.

Mot bakgrund av detta har vi gett Statskontoret ett uppdrag. Skatteverket har också själva fattat beslut om att pausa en del lokaliseringsbeslut under tiden. Men det är en fråga för Skatteverket. Regeringen arbetar med den principiella styrningen av myndigheters lokaliseringsbeslut.

Anf. 32 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Fru talman! Jag hade större förväntningar på svaret från statsrådet. Man har möjlighet att genom regleringsbrev göra en tankepaus i ärendet. Om regeringen har för avsikt att det ska finnas statliga jobb i hela landet, vilket det har varit tydligt i opinionsbildningen och i olika tidningar att man har, kan man i samband med utredningen och det resultat man får av den sätta ned foten även när det gäller skattekontoren i Åmål och Mora. Där bedrivs väldigt god verksamhet. Nedläggningsbeslut finns, men verksamheterna har ännu inte flyttat. Regeringen kan sätta ned foten och gå vidare.

Kommer regeringen att agera genom att gå vidare med frågan för att kunna behålla skattekontoren i Åmål och Mora, i avvaktan på utredningen och dess resultat?

När det gäller urbaniseringen och centraliseringen försöker statsrådet måla upp en bild av att det är Alliansens fel. Men jag vill påminna om att det har skett under en lång tid. Det är inte bara under den senaste regeringens tid utan under många regeringars tid som det har centraliserats.

Anf. 33 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Urbaniseringen är ett fenomen; det är inget fel. Men den förra regeringens fel var att de vägrade ta tag i frågor om styrning av myndigheterna när det gäller lokalisering.

Regeringen har nu fattat beslutet. Vi kommer att styra myndigheterna på en principiell nivå och säkerställa att myndigheterna förhåller sig till en princip, nämligen att staten ska finnas i hela landet och hålla ihop vårt samhälle.

Besluten om de berörda skattekontoren är, enligt den förvaltningspolitiska principen, en fråga för de berörda myndigheterna. I detta fall är det Skatteverket som fattar besluten.

Så fort Statskontoret kommer tillbaka med ett underlag kommer vi att säkerställa att vi har en styrning av myndigheterna och att vi får en ordning där myndigheterna kommunicerar med varandra när de fattar beslut om lokaliseringsfrågor. Man ska vara medveten om hur andra myndigheters lokaliseringsbeslut har påverkat den berörda orten.

Jag kommer att följa upp denna fråga. Och regeringen har en ambition om att verka för att hålla ihop vårt samhälle.

Anf. 34 JOHAN BÜSER (S):

Fru talman! Min fråga går till klimat- och miljöminister Åsa Romson. Vi talar ofta om att klimatfrågan är vår tids ödesfråga. En annan fråga, som ofta hamnar i skuggan men som är lika viktig, är biologisk mångfald.

Senast i dag, i morse, hörde vi att ett flertal olika fågelarters antal har minskat kraftigt i Sverige. Vetenskapen lär oss att vi för att skydda hotade arter måste säkra deras livsmiljöer. Anslagen till att skydda natur urholkades under de borgerliga regeringsåren och även genom den budget som det fattades beslut om den 3 december, med stöd av Sverigedemokraterna.

Glädjande nog har regeringen i vårändringsbudgeten föreslagit den största höjningen av anslagen för att skydda värdefull natur som vi någonsin har sett. Det är viktigt att det inte bara är kvantitet utan också kvalitet. Därför undrar jag vilken inriktning regeringen vill se för de pengarna, så att vi kan säkerställa att de verkligen leder till ett rejält skydd för hotade arter.

Anf. 35 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag vill tacka för en angelägen fråga.

Det är sant att den stora artutplåning som just nu sker på jorden för många forskare framstår som ett betydligt större problem än klimathotet. Det är oftast klimathotet som vi inom politiken ser som det största miljöproblemet, på grund av att betyder så mycket för vårt ekonomiska samhälle. Men biologisk mångfald är i ännu högre grad en bas för hela vårt ekologiska system och därmed också för de naturresurser som vi alla lever av.

Jag vaknade också till nyheten i morse om att det är många fåglar som har försvunnit. Man vet inte riktigt varför. Men en oroväckande anledning kan vara att det hänger ihop med klimatförändringar. En sådan snabb klimatförändring som vi nu har på gång förvärrar och är mycket starkt pådrivande, särskilt i ett land som Sverige där arterna inte kan flytta längre norrut. Det finns liksom en gräns där Ishavet börjar. Vissa arter får då inte den livsmiljö som är nödvändig.

Anf. 36 JOHAN BÜSER (S):

Fru talman! Jag vill tacka för svaret.

Jag vill också passa på att ställa en annan fråga. Den handlar om anslaget till skötsel av våra reservat och nationalparker. Också där föreslog de borgerliga partierna en minskning av anslagen. Vi föreslår en höjning.

Jag tror att de satsningarna kommer att vara värdefulla, även för den besöksnäring som vi har i vårt land. Vad tänker ministern just i fråga om hur det kan påverka sysselsättningen, inte minst när det gäller jobb på landsbygden?

Anf. 37 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! I den budget som den här riksdagen tyvärr röstade igenom den 3 december drog man ned med 43 procent på biologisk mångfald

jämfört med regeringens då föreslagna budget. Ingen kan komma och säga att det inte har betydelse för hur våra biologiska resurser sköts.

När det gäller inriktningen och att pengarna ska komma till effektiv användning kommer det till stor del att handla om att miljömålen ska styra. Miljömålen är tydliga med att vi ska ha levande skog, vi ska ha levande hav och vi ska ha giftfria miljöer. Och de pengar som går till exempelvis skydd av skogsmark ska inriktas på att skydda marker där arterna är som mest hotade och de fickor som behövs för att arterna ska klara sig bäst.

Jag är glad att du tar upp frågan om skötseln, Johan Büser. Jag tror att det är en kombination av att ge tillbaka naturvärdena till svenska folket, att visa upp de fina områden vi har, och samtidigt ge mer jobb på landsbygden. Att sköta naturområden, märka upp nya stigar, renovera vindskydd och så vidare är nämligen ganska jobbintensiv verksamhet.

Arbetslöshetsmålet 2020

Anf. 38 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Min fråga går till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

Jag är väldigt orolig för Sverige och Sveriges framtid. Vi har en vänsterregering som bryter löfte efter löfte och som för en politik med skattehöjningar som dämpar sysselsättningen och tillväxten.

Regeringen har som målsättning att nå lägst arbetslöshet i EU till 2020. Hittills har den målsättningen fått kritik från oppositionen och oss moderater. Men det är inte bara vi som är kritiska till målsättningen. Det är även Anders Forslund på IFAU, Svenskt Näringsliv och Lars Calmfors. Listan kan göras lång.

Även arbetsmarknadsministern verkade tvivla på det här målet på SNS arbetsmarknadsdag den 19 maj. Då liknade arbetsmarknadsministern målet vid ett nyårslofte för vilket man bedömer sannolikheten för hur många dagar det kan hållas.

Min fråga är därför: Är det ett mål eller är det en vision?

Anf. 39 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill tacka Jenny Petersson för frågan.

Om Jenny hade varit med på SNS arbetsmarknadsdagar eller sett sändningen på SVT Forum – den har gått i repris några gånger – hade hon hört hela mitt resonemang. Det är så här: En del av de som bedömer regeringens mål om att nå Europas lägsta arbetslöshet till 2020 tycks tro att det är som ett nyårslofte som man ska gissa hur länge det kan hållas.

Regeringen har däremot satt upp sitt mål för att använda det som en styråra för politiken. Det innebär att det är ett mycket ambitiöst mål som kommer att kräva stora insatser av politiken. Men vi har satt upp ett tufft mål just därför att det ska styra varje politiskt beslut som den här regeringen fattar, för vi har jobben i fokus för våra barns och ungdomars framtid.

Anf. 40 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Jag var inte på plats, men jag kan glädja Ylva Johansson med att jag har sett en av repriserna. Det räckte för att jag skulle plocka ut det här och bli orolig.

Politik handlar ju om mer än bara vilja och att sätta mål. Det här handlar även om att kunna, och Sverige kan mer. Efter åtta år med Alliansen har Sverige gått från att vara ett land med ordning och reda i finanserna och en reformagenda till att bli ifrågasatt på det här området.

Det här är otillräckligt av regeringen, och jag tycker att det är slarvigt av vänsterregeringen att inte prioritera jobben. Till exempel är regeringens skattehöjningar på jobb och företagande mer än 40 gånger högre än näringslivssatsningarna. Turistsektorn, där många unga får sitt första jobb, åker på en skattesmäll från vänsterregeringen samtidigt som den säger att den främjar den här sektorn.

När ska regeringen vakna och inse att den har slagit in på fel väg?

Anf. 41 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag delar uppfattningen att intrycket efter åtta år med en borgerlig regering är att Sverige kan bättre. Vi tar över i ett läge där vi har oerhört stora underskott. Vi tar över i ett läge där vi har katastrofalt hög arbetslöshet.

Utmaningarna är stora. Det kommer att krävas mycket mer än vad regeringen hittills har presenterat för att vi ska nå den lägsta arbetslösheten i EU år 2020. Det kommer regeringen också att leverera. Det är därför vi sätter upp ambitiösa mål – de ska styra politiken. Och vi ska nå dem – till skillnad från den gamla regeringen, som lite grann sa så här: Vi gör så gott vi kan, så får det gå som det går.

Flyktingsituationen i Libyen

Anf. 42 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Fru talman! Min fråga är till vice statsminister Åsa Romson.

Amnesty rapporterade i förra veckan om det totala kaos som nu råder i Libyen. Det är ett kaos där både smugglare och olika militära grupperingar – även det som sägs vara officiell libysk militär – tillfångatar, misshandlar, torterar, våldtar och utpressar flyktingar som befinner sig i landet.

Amnesty varnar för att den militära EU-operation som nu planeras för att förstöra båtar och hindra dem från att ta sig till Europa kommer att göra situationen för flyktingar i Libyen ännu värre eftersom människor då inte har några möjligheter att ta sig från detta helvete. Det finns dessutom risk att operationen kostar civila människoliv.

Vänsterpartiet delar Amnestys oro, och min fråga är: Hur kan en feministisk regering som vill stå upp för mänskliga rättigheter gå med på det här?

Anf. 43 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag vet att Christina Höj Larsen och jag och regeringen delar uppfattningen att detta är en tragedi och att det ligger ett stort globalt ansvar på oss för den flyktingsituation vi har i dag, inte minst i Libyen, med tanke på de katastrofer som har ägt rum på Medelhavet.

Jag vet också att vi delar ambitionen att liv inte ska sättas på spel ännu mer för de fattiga människor som flyr undan dessa våldsamheter, vare sig i Libyen eller på Medelhavet.

Jag är glad att Sverige – tyvärr som en av få regeringar – stod upp på EU:s toppmöte. Stefan Löfven var en statsminister som stod upp och fick till ändringar i de regelverk som man diskuterade när det gäller den ambitionsnivå man ska ha nu.

Vi kräver också att internationella folkrättsliga lagar ska gälla. Diskussion pågår om hur EU ska genomföra detta.

Anf. 44 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V):

Fru talman! Tack så mycket för svaret, ministern!

Regeringen har ju tryckt på att ett FN-mandat eller ett godkännande från Libyen måste finnas innan det går att slå till på libyskt område och helst även innan tillslag kan göras på internationellt vatten. Men frågan är hur EU ska kunna komma överens med Libyen när det inte finns en nationell regering att förhandla med. Frågan är också vad som händer med människorna som sitter i båtarna när man gör de här tillslagen. Frågorna är många, och avsaknaden av svar på europeisk nivå som verkligen tar avstamp i asylrätten och mänskliga rättigheter förskräcker lite.

Det är tydligt att EU:s medlemsländer har väldigt lätt att komma överens om kortsiktiga militära lösningar som inte hjälper skyddsbehövande men väldigt svårt att komma överens om att skapa långsiktiga lösningar som större kvot till EU, fler mottagarländer inom EU och lagliga vägar in i EU. Vi förväntar oss ändå att en svensk regering alltid fokuserar på det senare och inte på det förra. Frågan är om ni kan infria den förväntan.

Anf. 45 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Ja, den förväntan som Christina Höj Larsen och många andra i Sverige har på regeringen är att man trycker på för långsiktigt stabila reformer som gör att flyktingar kan få sin asylrätt prövad och för internationella avtal som Sverige erkänner.

Sverige vill ha en starkare internationell rätt som ska gälla i andra länder likaväl som i Sverige. Fler kvotflyktingar måste tas om hand i EU, och det måste börja finnas system för lagliga vägar. Det är också det som regeringen har tryckt på för – tyvärr inte med alltför många andra EU-medlemsländer som stöd.

Jag delar oron för att vi får en övervikt av kortsiktiga militära insatser och att man tror att det är en lösning på flyktingkatastrofen. Det är det ju inte, utan det handlar om att sätta de mer övergripande spelreglerna i fokus. Det gör regeringen, så jag tror att Christina Höj Larsen kan vara lugn över det.

Det man inte kan vara lugn över är den situation vi har i EU, där Sverige är lite för ensamt i diskussionen.

Regeringens strategi för återvändande terrorister

Anf. 46 ROBERT HANNAH (FP):

Fru talman! Min fråga är till vice statsministern och gäller vad regeringens strategi är för att hantera återvändande terrorister och folkmördare.

Säpo har rapporterat att det finns ungefär 300 svenskar som har åkt till Syrien och Irak och stridit. Jag åkte nyligen dit på studieresa. Jag träffade yazidiska flickor som våldtagits och sålts på slavmarknader. Jag träffade kristna som flytt och kristna vars släktingar mördats. Jag träffade också en kvinna som heter Aida. Hennes barn togs från hennes barn. När jag och mina medresenärer pratade med henne sa hon till mig: Jag tror att de talade samma språk som du talar med dina vänner.

Mina frågor till vice statsministern är: När tänker regeringen leverera till exempel lagstiftningen om deltagande i terroristresor? Vad tänker regeringen göra så att åklagarkamrarna har tillräckligt med personal för att kunna åtala de här personerna? Vad är regeringens strategi i de här frågorna?

Anf. 47 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Det här är en angelägen fråga som regeringen har tagit tag i från allra första början, då vi insåg att den befintliga strategin mot terrorism i Sverige i praktiken inte inkluderade hela det faktum att vi har det som riksdagsledamoten beskriver som terroristresor, det vill säga att personer från Sverige åker ned och strider på terroristernas sida för att sedan återvända. Det finns en oro för hur det har förändrat de personerna.

Jag tror att man måste jobba på flera håll, och det är också det som Anders Ygeman och Alice Bah Kuhnke gör. De håller samman ett förebyggande arbete mot att personer i Sverige åker ned och för att vi i hela det svenska samhället ska ha god sammanhållning i analysen att det inte bidrar till fred och stabilitet för någon att delta i terrorism i utlandet. Det skickar också en viktig signal att när man återvänder ska man ta ansvar för sina handlingar.

Anf. 48 ROBERT HANNAH (FP):

Fru talman! Det är uppenbart att regeringen i nuläget inte har några planer på att leverera lagstiftningen mot terroristträning. Det är uppenbart att ni inte gör någonting i frågan.

Det är också uppenbart att ni inte är medvetna om att endast tre personer är anställda på åklagarkammararens enhet för terroristbrott. Tre personer ska lyckas åtala de här 300 personerna för folkmord och terrorism. Det är uppenbart att regeringen inte gör någonting.

I brist på att regeringen gör någonting blir det till exempel så att de rödgröna här i Stockholm tillåts ta hela ansvaret. Vad gör de då? Jo, de tillåter ett system där man ska ge gräddfiler till terrorister. Dessa ska till exempel få gå före i bostadskön och få jobbinsatser. Varför gör de det? Jo, de säger att man inte kan åtala de här personerna. Samtidigt gör regeringen ingenting.

Är det rimligt, vice statsministern, att återvändande terrorister och folkmördare ska få gå före i bostadskön när de kommer tillbaka? Är det rimligt att de inte åtalas? Är det rimligt att ni inte har lagt in lagstiftningen än?

Anf. 49 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Jag förstår att man kan vara väldigt engagerad i de här frågorna. Det är inte tu tal om det. Det här är en av verklighetsbilderna, så att säga, i vårt samhälle i dagsläget. Men man säger med sådan emfas att

det är uppenbart att regeringen inte gör någonting när regeringen gör mer än vad som gjordes sammantaget under de tidigare åtta åren.

Prot. 2014/15:101
21 maj

Vi konstaterar att vi har en situation med återvändare där vi behöver gå in på individuell nivå för att säkerställa att det inte är terroristhot. Men vi behöver också ett större och mycket mer fokuserat förebyggande arbete som också bygger på att vi tar in den erfarenhet som andra länder har. Det gäller även grannländer som faktiskt har kommit betydligt längre på vägen. Sverige tog nämligen inte under den tidigare regeringen över huvud taget tag i de här frågorna.

Påståendet att regeringen inte har en aning om vilka resurser som finns på den internationella åklagarkammaren tycker jag faktiskt är ett ganska dåligt argument. Det är självklart att regeringen har den kunskapen, och det är självklart att den svenska principen är att man ska åtala brottslingar även när de kommer tillbaka, särskilt vid den typen av våldsamheter.

Arbetet för ett globalt avtal vid klimattoppmötet i Paris

Anf. 50 MAGDA RASMUSSEN (MP):

Fru talman! Även om det kan kännas avlägset en fin vårdag som den här närmar vi oss det internationella klimattoppmötet COP 21 i Paris med stormsteg.

Klimatförändringarna har redan börjat märkas av i många delar av världen. Vi ser att vädret blir alltmer extremt. Människor tvingas fly och får kraftigt försämrade livsvillkor. Det här kommer att bli ännu mer vanligt ifall vi inte ser till att agera och gör det som forskningen faktiskt föreskriver. Och någonting som vi saknar är det politiska ledarskapet i världen.

Här har regeringen varit tydlig. Sverige ska vara ett föregångsland och driva på både EU och samtliga delar av världen. Min fråga är därför till klimat- och miljöministern: Hur ska Sveriges regering arbeta för att avtalet i Paris ska bli så ambitiöst som möjligt så att vi kan nå ett klimatavtal där vi når klimatmålen?

Anf. 51 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Tack för frågan! Det är ett oerhört angeläget ämne som det är alldeles för sent att börja fundera på någon gång framåt höstkanten, när mötet i Paris, som världen har jobbat för under ett antal år, är i antågande. Det är nu som förberedelserna måste göras ordentligt.

Jag var särskilt inbjuden till ett möte i Berlin i början av veckan. Bland annat den franska utrikesministern, Laurent Fabius, som står som värd för Parismötet i höst, var mycket angelägen om att samla en grupp länder för att diskutera de svåra frågor som ligger framför dem.

Jag kan säga att jag från det mötet har två känslor. Den ena är att det finns en genuin möjlighet för och en öppenhet från världens länder att faktiskt komma samman och göra ett globalt avtal. Det är ett ramavtal. Det är inte ett avtal som i sig själv kommer att lösa klimatproblematiken. Men det kommer att skapa den ram som vi behöver som regering, inte minst gentemot privata aktörer på finansmarknader och investerare när det gäller att se att det är klimatfrågan som måste lösas framöver.

Anf. 52 MAGDA RASMUSSEN (MP):

Fru talman! Det är glädjande att se, tycker jag, att regeringen avser att prioritera den här frågan. Men en av de sprickor som riskerar att försämra förhandlingarna är den mellan fattiga och rika länder. Vi i de rikare delarna av världen har kunnat släppa ut mycket fossila bränslen för att kunna bygga upp den välfärd vi har i dag. Därför har vi ett stort ansvar för att se till att finansiera den gröna omställningen i de fattiga länder som snarare måste ta hand om akut fattigdomsbekämpning. Det handlar också om att se till att finansiera den anpassning som måste till i fråga om de klimatförändringar som trots allt kommer att uppstå.

Här har regeringen redan meddelat att 4 miljarder ska läggas till som additionella medel till klimatfinansieringen. Det är väldigt bra. Det är helt i linje med det som FN föreskriver i klimatkonventionen. Men det är väldigt viktigt att andra länder också gör det här. Därför tänkte jag fråga: Hur jobbar klimat- och miljöministern för att förmå fler länder att göra det här så att den totala summan om 100 miljarder till den gröna fonden kan uppnås?

Anf. 53 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Fru talman! Det är helt riktigt, som Magda Rasmusson säger, att finansiering är en av akilleshälaerna för att skapa det förtroende som gör att ett globalt klimatavtal kommer på plats, så att vi får det ramverk som ger ett instrument för länder att agera. Det är ett instrument som kommer att vara byggt på att länderna själva talar om på vilket sätt de ska implementera klimatpolitiken. Man ska också vara tydlig med vilket stöd man behöver. Det är den tillit och kommunikation som vi i världen kräver för att få till just att investeringsklimatet vänds till att vi numera måste börja investera i det framtida samhälle som ska klara sig utan de fossila utsläppen.

Där behöver många, de allra fattigaste länderna, ekonomiskt stöd. Sverige är ett av de länder som har varit väldigt tydliga med detta och är en av de största bidragsgivarna till den gröna fond som FN har satt upp. I höstas blev vi tongivande när vi hade lagt fram vårt förslag. Vi fick andra länder att börja matcha det och faktiskt lägga in pengar även de.

Regeringens politik och arbetslöshetsmålet 2020

Anf. 54 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Min fråga är till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

Regeringens mål är att man ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Men den här månaden har regeringen åkt på rejält med smisk från olika instanser. Tidigare i månaden fick regeringens förslag om minskat ROT-avdrag kritik från två tunga myndigheter – Ekonomistyrningsverket och Ekobrottsmyndigheten. Sedan kom Finanspolitiska rådet med den dräpande kritiken att regeringen får mycket svårt att nå målet om EU:s lägsta arbetslöshet till 2020. Regeringen bryter dessutom mot det finanspolitiska ramverket, enligt rådet. Och höjningen av taket i a-kassan och slopandet av de lägre socialavgifterna för ungdomar bidrar tvärtom, enligt rådet, till att öka antalet arbetslösa. Det är en oerhörd kritik.

Min fråga är naturligtvis: Hur går det ihop att ha ett mål om att sänka arbetslösheten men genomföra politik som höjer arbetslösheten?

Anf. 55 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack, Roland Utbult, för frågan! Ja, det är ett svårt och mycket ambitiöst mål att nå den lägsta arbetslösheten i EU. Det kommer att kräva en hel del. Men jag ser inte varför en regering skulle nöja sig med att sätta upp enkla mål. Anledningen till att man har en regering är väl just att den ska klara av att lösa också väldigt svåra utmaningar. Det kommer den här regeringen att göra. Det kommer att krävas mycket mer än det vi hittills har presenterat. Men vi styr väldigt tydligt med en jobbagenda för att klara att bekämpa arbetslösheten. Vi har kommit en bit på väg, men mycket återstår.

Jag vill säga till Roland Utbult att man ska ta den här typen av prognoser om framtiden med en nypa salt. Jag har varit med i politiken ett tag – det har Roland Utbult också – och sett ministrar komma och lova en massa guld och gröna skogar som effekter av sina förslag. Ganska sällan har det blivit så. Finanspolitiska rådet sa själv för några år sedan att det nästan är som gissningar att göra prognoser som sträcker sig längre än ett år.

Anf. 56 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Tack för svaret, arbetsmarknadsministern! Det är lite intressant att höra hur arbetsmarknadsministern lite grann avfärdar kritiken från myndigheterna, liksom också statsministern har gjort. Men höjd skatt på drivmedel, sänkta gränser för RUT och ROT, höjd skatt för sparande och höjd arbetsgivaravgift för unga är signaler. Det låter som att det här, som ministern säger, blir väldigt svårt.

Jag tror att det kommer att bli ett problem för regeringen, naturligtvis, att förklara för människor om det inte lyckas. Då blir det nog ett ganska stort problem.

Samtidigt flaggar framtidsminister Kristina Persson, enligt en artikel i DN, för sänkta arbetsgivaravgifter när det gäller hur framtidens jobb ska skapas. Det får ni väl diskutera på väg tillbaka till Rosenbad. Men frågan vänder åter: Hur tänker sig arbetsmarknadsministern att man ska nå målet 2020? Allt talar emot. Vad är det som talar för?

Anf. 57 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig först säga en sak. En regering som misslyckas med jobben ska ha kritik och ska mötas av mycket skarp kritik av väljarna. Det var det som drabbade den förra regeringen. Det var därför man inte fick mandatet att fortsätta. Man hade ställt ut löften om att alla skattesänkningar skulle lösa problemet med arbetslösheten. De ledde till högre arbetslöshet och till en så hög ungdomsarbetslöshet att vi får bidrag från EU för att komma till rätta med den.

Självklart ska vi dömas utifrån hur väl det går med jobben. Det är en mycket stor utmaning. Regeringen kommer att återkomma med fler förslag i syfte att göra de åtgärder och insatser som krävs för att vi på riktigt ska uppnå en sänkt arbetslöshet och att människor varaktigt kommer i arbete och inte bara flyttas från en åtgärd till en annan.

(Applåder)

Anf. 58 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru talman! Jag har en fråga till finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund.

I början av veckan presenterade Konsumentverket sin årliga kartläggning av kommunernas konsumentvägledning. I rapporten kommer det fram att många kommuner lägger allt mindre tid på konsumentvägledning, och för första gången på flera år minskar även antalet kommuner som erbjuder konsumentvägledning till sina invånare. Det är en mycket tråkig utveckling.

Det finns i alla fall några glädjeämnen i rapporten, bland annat att de flesta av landets kommuner faktiskt erbjuder konsumentvägledning och att de tjänster som erbjuds är av mycket god kvalitet. Det här är en service som alla invånare uppskattar.

Ett gott konsumentstöd är väldigt viktigt för oss konsumenter och ska inte underskattas. Jag hoppas och tror att den nya upplysningstjänsten, Hallå konsument, som alliansregeringen införde och som lanserades i början av april också kommer att leda till goda resultat. Denna tjänst ska dock i första hand ses som ett komplement till den kommunala konsumentvägledningen.

Mot bakgrund av Konsumentverkets rapport är min fråga: Hur ser statsrådet på utvecklingen.

Anf. 59 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack för frågan som jag håller med om verkligen är angelägen.

Konsumentvägledning är en väldigt viktig funktion i samhället och blir allt viktigare i takt med att vi agerar på allt fler marknader som konsumenter och att konsumentmarknaden också i många fall blir allt mer komplex. Det är ett större urval, och ofta kan vi handla globalt och välja mellan många olika varor. På en del områden blir också produkterna och tjänsterna mycket mer komplexa. Därför behöver vi ha en bra vägledning och möjligheter att få hjälp som konsumenter.

Därför är jag väldigt glad över att vi nu har satt igång just tjänsten Hallå konsument. Den satte igång den 31 mars och har alltså funnits på plats i två månader. Det har varit ett väldigt stort tryck från allmänheten. Väldigt många har ringt och gått in på Konsumentverkets hemsida och fått hjälp och stöd. Det här är en väldigt positiv utveckling som gör att många fler konsumenter kommer att få stöd.

Sedan ser vi också att det finns en utveckling som i viss mån är oroande när det gäller den kommunala vägledningen. Det finns både positiva och negativa scenarier: Tre kommuner har nyligen infört konsumentvägledning, medan fem har avslutat. Det här måste vi följa noggrant framöver från regeringens sida.

Anf. 60 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru talman! Tack för svaret! Jag förstår att vi är överens om just Hallå konsument och att det kommer att bli ännu bättre.

När jag ändå får möjlighet att ställa en fråga till tänkte jag på att nära konsumentvägledningen finns också budget- och skuldrådgivare. Även

dessa lämnade Konsumentverket en rapport om alldeles nyligen. Den rapporten är lite mer positiv än när det gäller konsumentvägledarna, men även här visas de stora skillnader som finns över landet och att det är långa väntetider. Genomsnittet är fyra och en halv vecka, men vi vet att det är stora skillnader över landet.

Min andra fråga är alltså vad regeringen avser att göra åt detta.

Anf. 61 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack för ytterligare en väldigt viktig fråga! Vi vet att överskuldsättning är ett stort problem i vårt samhälle i dag, och att det tyvärr också är ett växande problem.

Här har vi en liten skuld att återbetala, för det är under de senaste åtta tio åren som det har blivit en ganska snabb ökning till exempel av snabblåneföretagens verksamhet, och det bidrar ju tyvärr negativt till överskuldsättning.

Nu har det införts ett antal olika åtgärder. Finansinspektionen har till exempel fått möjlighet att ha tillsyn och också kräva tillstånd av snabblåneföretag. Vi vet också att Konsumentverket har getts utökade mandat att ingripa mot dem som inte sköter sig.

Vi behöver dock göra mer. Budget- och skuldrådgivning är en kärna i den här verksamheten, och det är väldigt viktigt för att man ska få hjälp både innan man hamnar i skuld och också att få hjälp ur sin skuld.

Regeringen arbetar nu med en strategi mot överskuldsättning som vi kommer att komma tillbaka till här till hösten. Då kommer det att finnas breda åtgärder, dels förebyggande, dels rehabiliterande när man väl har hamnat i skuld. Detta är ett väldigt viktigt och högt prioriterat område för regeringen.

Sänkningen av ROT-avdraget

Anf. 62 MAGNUS PERSSON (SD):

Fru talman! Min fråga går till arbetsmarknadsministern.

De senaste tio åren har antalet skadade hemmafixare minskat med 30 procent enligt MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Detta är en ren följd av ROT-avdraget som har gjort det möjligt för större grupper att anlita experter i stället för att göra jobbet själva.

I snitt skadas 17 000 hemmafixare varje år så illa att de måste uppsöka akutvård. Med ett kraftigt sänkt ROT-avdrag kommer denna siffra att öka markant. Detta gör att en sänkning av ROT även kommer att leda till ökade kostnader för vården samt per automatik bidra till ökade arbetsmiljöproblem.

Min fråga till arbetsmarknadsministern är: Då så många kompetenta instanser ser så stora problem med en sänkning av ROT-avdraget, är det då inte dags för regeringen och arbetsmarknadsministern att bita i det sura äpplet och tänka om när det gäller detta?

Anf. 63 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! ROT-avdrag har bidragit till att väldigt många arbeten har blivit utförda när det gäller renovering av privatbostäder. Regeringen gör bedömningen att även med en något lägre subventionsgrad så kommer

många renoveringar av privatbostäder att ske även fortsättningsvis. Det är ändå en betydande subvention av detta.

Med förändringen möjliggör vi finansiering av en historiskt stor satsning på bostadsbyggande. Jag vet inte om Magnus Persson är omedveten om hur situationen ser ut i landet när det gäller bostadsbristen, men vi har en skriande bostadsbrist i nästan alla landets kommuner. Detta är mycket, mycket allvarligt för individer som inte kan flytta hemifrån till exempel men också för näringslivet som inte kan rekrytera personal med rätt kompetens, eftersom det blir omöjligt för personer att vara rörliga på arbetsmarknaden.

Investeringar i bostadsbyggande måste komplettera viktiga insatser för att renovera privatbostäder.

Anf. 64 MAGNUS PERSSON (SD):

Fru talman! Jag är väl insatt i bostadsmarknaden i min egen kommun där jag är kommunpolitiker.

Jag har en annan fråga också. Socialdemokraterna och Miljöpartiet har kommit överens om att bilda en feministisk regering som ska ta konkreta steg för att ge kvinnor och män lika rättigheter. I dag vet man att ROT- och RUT-avdrag kraftigt har bidragit till att öka möjligheterna för kvinnor att starta företag och få jobb men också till att tusentals kvinnor blir hälftenägare i fastigheter som de länge bott i. Detta leder till ett mycket jämlikare samhälle.

En sänkning av ROT-avdraget kommer att påverka dessa möjligheter kraftigt. Min fråga är: Hur ser arbetsmarknadsministern på detta ur ett jämställt och feministiskt perspektiv?

Anf. 65 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig säga så här: Vi kommer också fortsättningsvis att ha betydande skattesubventioner för insatser med ROT-avdrag. Min och regeringens bedömning är att det kommer att vara vanligt att familjer och enskilda också i fortsättningen använder sig av ROT-avdrag när man gör renoveringar av sina privatbostäder.

Om detta bidrar till att man delar och skriver bostaden på båda makarna, i förekommande fall så tror inte jag att skillnaden är jättestor beroende på hur hög procentsatsen är på ROT-avdraget, utan det handlar mer om konstruktionen, att avdraget berör båda ägarna av bostaden. I det avseendet föreslår regeringen ingen förändring.

Kravet på amortering av bostadslån

Anf. 66 LARS ERIKSSON (S):

Fru talman! Jag ställer min fråga till finansmarknadsministern.

Det har framgått att regeringen nu för samtal om amorteringskrav på bolånen. Det är en viktig fråga. Men detta är inte bara en finansmarknadsfråga utan även en bostadspolitisk fråga i allra högsta grad som påverkar hela den svenska bostadsmarknaden. Vad hoppas ministern ska komma ut av samtalen med de övriga partierna? Hur hoppas ministern att detta ska påverka bostadsmarknaden?

Anf. 67 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Tack, Lars Eriksson, för frågan! Det här är en väldigt angelägen fråga för många människor. Vi är många som är beroende av hur villkoren ser ut, till exempel för att vi har bostadslån, och därför är det en fråga som berör väldigt stora delar av svenska folket.

Just av den anledningen tycker jag att det är angeläget att vi så långt som möjligt eftersträvar breda, gemensamma lösningar i politiken. Jag tror att Sverige som nation och alla vi som påverkas av den ekonomiska utvecklingen har att tjäna på att vi inte vidtar åtgärder som riskerar att rivas upp med jämna mellanrum beroende på hur mandatfördelningen faller ut i riksdagen.

Det är viktigt att försöka eftersträva långsiktiga och hållbara åtgärder, och därför har regeringen bjudit in oppositionen för att just föra samtal och försöka hitta dessa åtgärder. Jag hoppas att vi ska kunna hitta den typen av åtgärder som det finns en bred samsyn om, för det är det som ger den största möjliga stabiliteten till alla som tar lån men också till dem som ska investera i bostäder i framtiden. Då vet man vad som gäller för lång tid framåt, och det kommer att leda till en god grund för ökat bostadsbyggande.

Anf. 68 LARS ERIKSSON (S):

Fru talman! Tack, finansmarknadsministern, för svaret! Jag tycker att det är väldigt bra att regeringen nu tar initiativ till att diskutera amorteringskraven, och jag tycker att det är utomordentligt bra att regeringen också försöker göra detta så politiskt brett som möjligt i riksdagen. Det finns många frågor där riksdagen har anledning att agera blocköverskridande, och detta är en otroligt viktig sådan fråga.

Flera ekonomer har varnat för utvecklingen, och det har även framförts kritik och synpunkter från OECD och EU i frågan. Hur allvarligt ser ministern på hushållens skulduppbyggnad i Sverige?

Anf. 69 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru talman! Jag håller med om att det finns många som har diskuterat frågan. Det är uppenbart att det är en angelägen fråga, och många diskuterar den. Det är bra.

Regeringen ser att det finns risker kopplade till att det finns en stadig skulduppbyggnad hos hushållen, på samma sätt som vi tydligt har sett att det finns risker kopplade till en stadig uppbyggnad av den statliga skulden i en del andra länder. Om vi fortsätter att se en kraftig skulduppbyggnad finns en risk att den leder till finansiella risker. Därför finns anledning att agera förebyggande och försöka förhindra att den typen av kritiska situationer uppstår.

Jag är glad över att det finns en bredare och bredare samsyn bland de myndigheter som har ansvaret för utvecklingen och mellan de aktörer som är verksamma på marknaden. Jag har till exempel tidigare sett att Bankföreningen lagt fram ett eget förslag om amorteringskrav, som inte har kunnat genomföras av praktiska skäl. Jag är också glad över att det nu ser ut som att det finns en bred politisk samsyn om att åtgärder behöver vidtas. Det borgar för en god utveckling framöver.

Anf. 70 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Jag riktar min fråga till statsrådet Ardalan Shekarabi.

I Dagens Industri finns en artikel med rubriken ”Miljarder till spillo”. Artikelnen handlar om offentlig upphandling. I artikelnen konstaterar man att de stora vinnarna i upphandlingarna är de stora företagen. Detta visar på det vi redan vet, nämligen att det är få företag som deltar i upphandlingar jämfört med hur det skulle kunna vara. Ju färre leverantörer som deltar desto dyrare blir varor och tjänster till kommuner, myndigheter och landsting. Vi går miste om smarta lösningar som ser ut på olika sätt och därmed god ekonomisk hushållning med skattemedel.

Vad avser regeringen att göra för att fler företag, såväl små som medelstora, familjeföretag, ensamföretagare, ska kunna leverera så att företag växer i en konkurrens som leder till bra och riktiga priser?

Anf. 71 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Ann-Charlotte Hammar Johnson, för frågan!

Det här är en av de viktiga frågorna som vi måste hantera om vi ska utveckla och modernisera den offentliga sektorn och säkerställa att offentliga upphandlingar används som ett verktyg också för att utveckla Sveriges ekonomi.

Regeringen har vidtagit ett antal åtgärder. För det första kommer regeringen att lägga fram förslag på ny lagstiftning som moderniserar själva rättsreglerna som på något sätt sätter ramarna för offentliga upphandlingar. För det andra ska det nationella upphandlingsstödet utvecklas. Den nationella upphandlingsmyndigheten kommer på plats den 1 september, och den ska få i uppgift att ge stöd till de upphandlande myndigheterna. Bland annat handlar det stödet om att ta fram metoder som gör att det går att dela upp upphandlingarna så att inte små och medelstora företag utestängs.

Regeringen har satt igång ett samarbete med SKL och Teknikföretagen som handlar om att få igång dialoger inför upphandlingarna mellan företagen och de upphandlande myndigheterna så att företagen ges möjlighet att dela med sig av sina idéer om hur smarta upphandlingar kan genomföras. Den innovations- och utvecklingsförmåga som finns i företagen måste tas till vara.

Anf. 72 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Den delen av arbetet låter bra. Det finns en del i paketet från regeringen som är på väg, nämligen en utredning om att i stället låsa fast företag till en fond. Helt plötsligt likställs kvalitet med kollektivavtal.

Det finns en hel del företag i vårt land som inte har kollektivavtal. Den 5 juni ska statsrådet besöka Malmö. Malmö är en stad där inte ens företag med kollektivavtal som deltar i upphandlingar duger, utan i stället preciseras villkoren så att det går att sikta in sig på ett och rätt kollektivavtal. Ministern har tidigare sagt att det inte ska vara så.

Vad tänker ministern göra för att åtgärda detta och se till att vi inte hamnar på fel väg?

Anf. 73 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Våra skattemedel används i dag till social dumpning. Skattebetalare i Sverige bidrar till att försämma villkoren för svenska löntagare. Det är helt oacceptabelt. Mot bakgrund av det har regeringen tillsatt en utredning med målet att det ska finnas en lagstiftning på plats 2016 som gör det obligatoriskt att ställa krav på villkor enligt svenska kollektivavtal i samband med upphandlingar av tjänster och byggtreprenader.

Det är en principiell fråga för denna regering. Vi ska värna villkoren på svensk arbetsmarknad. Vi ska inte skämmas för vår arbetsmarknadsmodell, och vi ska säkerställa att offentliga upphandlingar inte används som ett verktyg för att pressa ned löner och villkor för svenska arbetare och löntagare.

Frågan som borde ställas är varför dessa åtgärder inte vidtogs för åtta år sedan. Frågan som borde ställas är varför inte mer görs för att säkerställa att villkoren på svensk arbetsmarknad förändras.

Vi har sett rapporterna om byggbranschen. Vi har sett rapporterna om taxibranschen. Vi har sett rapporter på flera områden i stadsbranschen där det finns allvarliga problem. Vi måste säkerställa att detta förändras. (Applåder)

Nordenministerns uttalande om relationen Skåne–Stockholm

Anf. 74 KRISTINA YNGWE (C):

Fru talman! Jag har en fråga till framtidsminister tillika Nordenminister Kristina Persson. När statsrådet hör var jag kommer från kanske hon har en tanke om vad jag kommer att fråga om.

Nu i veckan uttalade ministern att skåningar borde älska Stockholm mer. För en skåning som har vuxit upp med Öresundsintegrationen tedde det sig som ett konstigt uttalande. Öresund är en spännande och dynamisk region. Det bor 3,7 miljoner människor där, och man räknar med att till 2029 kommer det att vara 4 miljoner. 26 procent av Sveriges och Danmarks bnp kommer från regionen. Pendlingen över bron har sedan 2000 ökat med 600 procent. Regionen har störst koncentration av högutbildad befolkning i hela norra Europa.

Vad menar egentligen ministern när hon uppmanar Skåne att titta mindre på Köpenhamn och mer på Stockholm? Är inte Nordensamarbetet en del av framtiden?

Anf. 75 Statsrådet KRISTINA PERSSON (S):

Fru talman! Tack för frågan! Jag håller verkligen med Kristina Yngwe om Öresundsregionens och Skånes möjligheter. Jag blev mycket imponerad vid mitt besök under helgen med två hårda arbetsdagar i Malmö.

All regional och nationell politik bygger på samverkan och ömsesidig respekt. Det behövs respekt från Stockholm för regionerna och deras ansträngningar att utvecklas, och det behövs naturligtvis en ömsesidighet i relationerna.

Min kommentar var skämtsamt menad. Det fanns en tid när jag ofta besökte Skåne av personliga skäl. Jag fann att skåningar, till skillnad från norrlänningar, var mer vända mot Köpenhamn än till Stockholm. Det fanns

ett litet ointresse för Stockholm i Skåne. Det var mer en personlig erfarenhet som avslutade ett samtal om alla de möjligheter som finns i regionen.

Anf. 76 KRISTINA YNGWE (C):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret! Det var glädjande att höra att ministern också ser Öresundsregionen och det nordiska samarbetet som en viktig del av framtiden.

Nordensamarbetet är en viktig fråga för Sveriges framtida tillväxt. Det borde göra det ännu enklare för människor att röra sig mellan gränser i de nordiska länderna. Det handlar till exempel om ömsesidigt erkännande av utbildningar, behörigheter och auktorisationer, möjlighet till lärlingsarbete och praktik på båda sidorna om gränserna. Det finns mycket att göra.

För att få tillväxt i landet behövs tillväxt i Stockholm, men det behövs också tillväxt i norra Sverige och i södra Sverige. För båda dessa delar är Nordensamarbetet så otroligt viktigt.

Vad gör ministern för att underlätta för människor, varor och tjänster att röra sig mellan länderna i Norden och för att riva gränshinder?

Anf. 77 Statsrådet KRISTINA PERSSON (S):

Fru talman! Ja, det är viktiga frågor. Gränshindren mellan länderna tar bort mycket tillväxt och många arbetstillfällen. Vi borde kunna göra mer för att ta bort dem.

Regeringen anstränger sig, och jag anstränger mig, för att trycka på i alla de frågor där vi ser att det naturliga utbytet som har växt så kraftigt under senare år hindras, inte minst i Öresundsregionen där mellan 15 000 och 18 000 pendlar över Sundet dagligen.

Vi diskuterade frågorna grundligt vid mötet. Jag träffade flera aktörer – Öresunddirekt, handelskammaren och regionstyrelsen. Vi har identifierat ett antal prioriterade gränshinder som vi jobbar med i vårt gränshinderråd. Vi har också tillsatt en arbetsgrupp som särskilt ska titta på de hinder som finns mellan Danmark och Sverige för att underlätta för Skåne och Själland att samspela mer på arbetsmarknaden. Vi har precis börjat arbetet, och jag ser fram emot att få berätta hur det går senare.

Arbetslösheten bland funktionsnedsatta

Anf. 78 ALEXANDRA VÖLKER (S):

Fru talman! Min fråga är till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson.

Regeringen har satt upp ett viktigt och ambitiöst mål om att nå EU:s lägsta arbetslöshet till år 2020. Att minska arbetslösheten är ju viktigt för samhället men också för individen.

Min fråga rör funktionsnedsatta, särskilt funktionsnedsatta med nedsatt arbetsförmåga. Knappt 16 procent av befolkningen i dag uppger att de har en funktionsnedsättning. Av dessa bedömer hela 68 procent att den innebär en nedsatt arbetsförmåga. Vi ser också bland funktionsnedsatta i stort, särskilt dem med nedsatt arbetsförmåga, att arbetslösheten är högre än bland övriga befolkningen. Bland dem med nedsatt arbetsförmåga var arbetslösheten uppe i 13 procent 2014 och var på samma nivå även 2013.

Min fråga är således hur regeringen arbetar för att minska arbetslösheten bland funktionsnedsatta, och då särskilt bland dem med nedsatt arbetsförmåga.

Anf. 79 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack, Alexandra Völker, för en mycket angelägen fråga!

Alla människor har rätt att försörja sig genom eget arbete, och det krävs en betydande förändring av politiken för att det också ska kunna bli verklighet.

Varje individ som är arbetslös och söker arbete har naturligtvis rätt att bli bemött utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Men vi ser ju en förödande systematik i att personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga redan när de anmäler sig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen har en låg sannolikhet att få arbete. Medan andra har en sjunkande sannolikhet att få arbete när arbetslösheten blir längre är sannolikheten låg redan från början för den som har en funktionsnedsättning.

Det är ett av skälen till att regeringen avreglerar arbetsmarknadspolitiken. Vi tar bort många av tidsgränserna och gör det möjligt att sätta in olika åtgärder redan från första dagen utifrån de bedömningar som görs av individens behov och förutsättningar men också av arbetsgivarnas behov och förutsättningar.

Det är viktigt att man någon gång får komma först i kön.

Anf. 80 ALEXANDRA VÖLKER (S):

Fru talman! Tack, arbetsmarknadsministern, för svaret!

Vi vet att det är ungefär 655 000 som befinner sig i riskgruppen funktionsnedsatta med nedsatt arbetsförmåga i åldrarna 16–65 år. Det gör att det här verkligen är en otroligt stor fråga, inte minst utifrån den nationella målsättningen om att nå EU:s lägsta arbetslöshet men framför allt utifrån individens synpunkt.

Det är glädjande att höra att regeringen prioriterar just detta arbete. Jag tackar så mycket för svaret.

Anf. 81 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det finns naturligtvis mycket mer att göra. En av de viktigare frågorna är den ungdomsgaranti som regeringen nu arbetar med att implementera runt om i landet. Jag har personligen rest runt och besökt de allra flesta av Sveriges kommuner. Jag har träffat 249 kommunledningar i långa endagsworkshops om hur vi ska lösa ungdomsarbetslösheten. En av de viktiga frågorna där har varit att ungdomsgarantin ska gälla alla ungdomar, inte bara ungdomar utan funktionsnedsättning. Det är viktigt att vi inte exkluderar personer på grund av en funktionsnedsättning, utan ungdomsgarantin, att ingen människa ska gå arbetslös mer än 90 dagar, gäller alla ungdomar.
(Applåder)

Anf. 82 TREDJE VICE TALMANNEN:

Därmed är veckans frågestund avslutad.

Jag vill tacka statsråden och deltagande ledamöter.

§ 9 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 20 maj

2014/15:609 Svenskt klimatåtagande inför klimattoppmötet i Paris
av *Jens Holm* (V)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:610 Finansministerns bedömning kring ökat svartarbete i ROT-sektorn

av *Carl-Oskar Bohlin* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:611 Samlad polismyndighet och närvaro i hela landet

av *Niklas Karlsson* (S)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2014/15:612 Kvinnors företagande inom välfärdssektorn

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:613 Höjningen av a-kassans tak

av *Fredrik Schulte* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:614 En effektiv miljöpolitik

av *Fredrik Schulte* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:615 Tak för hemtjänstavgifter

av *Jeff Ahl* (SD)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:616 Kryssningsfartygen

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet Anna Johansson (S)

§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 20 maj

2014/15:535 Avskaffande av fas 3

av *Jenny Petersson* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2014/15:536 Ömsesidig prövning av växtskyddsmedel

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:537 Skatt på ny teknik

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:538 Kemikalieinspektionens handläggningstider

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:539 Ändrad ersättning vid SJ:s förseningar

av *Emma Wallrup* (V)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:540 Bredbandsstöd

av *Håkan Svenneling* (V)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

2014/15:541 Industrikanslern

av *Elisabeth Svantesson* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

2014/15:542 Säkrare vägar för mc-åkare

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:543 EU:s insats för att motverka rysk påverkan och propaganda i medierna

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:544 Kampanjen om en oberoende röst

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:545 Polisens uttalande om organiserat tiggeri

av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2014/15:546 Fria innovatörers situation

av *Sten Bergheden* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2014/15:547 Reduceringen av antalet högskoleplatser vid Högskolan Väst

av *Maria Andersson Willner* (S)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2014/15:548 Penningtvätt

av *Hans Hoff* (S)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2014/15:549 Behov av förändrat regelverk

av *Christina Höj Larsen* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 20 maj

2014/15:500 Undantag från trängselskatt i Backa

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:516 Att fullfölja riksdagens beslut

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

2014/15:510 Mat av bra kvalitet i skolor och inom äldreomsorg

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2014/15:503 Pressfrihet under tystnad

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:505 Samordnad utskrivning mellan sjukhus och rehabilitering

av *Margareta Cederfelt* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:504 Valfrihet inom välfärdssektorn

av *Margareta Cederfelt* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:508 Framtidsfrågor

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Kristina Persson (S)

2014/15:509 Skattereduktion för andelsägande av förnybar elproduktion

av *Birger Lahti* (V)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2014/15:507 Unga forskare som flyr utomlands

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2014/15:514 Kemikalieinspektionens uppdrag

av *Sten Bergheden* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

2014/15:513 Arbetsgivaravgifter för personer över 65 år

av *Hans Rothenberg* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2014/15:515 Väntetider inom vården

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:519 Hur ny teknik säkerställs i framtidens vård

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:527 Gränslös vård i Norden

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:528 Kvinnors rätt till abort

av *Maria Weimer* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:526 Avtalet mellan Iran och P5+1

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:529 Privatkopieringsavgifter

av *Jan R Andersson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Frågestund

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.03.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till ajourneringen kl. 13.07 och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

CLAES MÅRTENSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Avsigelser	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	2
§ 4 Ärende för hänvisning till utskott	2
§ 5 Svar på interpellation 2014/15:575 om vattendirektivet	2
Anf. 1 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	2
Anf. 2 KRISTINA YNGWE (C)	3
Anf. 3 MAGNUS OSCARSSON (KD)	4
Anf. 4 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	4
Anf. 5 KRISTINA YNGWE (C)	5
Anf. 6 MAGNUS OSCARSSON (KD)	6
Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	7
Anf. 8 KRISTINA YNGWE (C)	8
Anf. 9 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	8
§ 6 Svar på interpellation 2014/15:532 om förenklade system för statsbidrag	9
Anf. 10 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	9
§ 7 Svar på interpellationerna 2014/15:557 och 558 om tioårig grundskola	11
Anf. 11 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	11
Anf. 12 IDA DROUGGE (M)	12
Anf. 13 ERIK BENGTZBOE (M)	13
Anf. 14 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	14
Anf. 15 IDA DROUGGE (M)	15
Anf. 16 ERIK BENGTZBOE (M)	15
Anf. 17 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	17
Anf. 18 IDA DROUGGE (M)	18
Anf. 19 ERIK BENGTZBOE (M)	18
Anf. 20 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	19
Ajournering	20
Återupptagna förhandlingar	20
§ 8 Frågestund	20
Anf. 21 TREDJE VICE TALMANNEN	20
<i>Miljöpartiets syn på försvarsuppgörelsen</i>	<i>20</i>
Anf. 22 HANS WALLMARK (M)	20
Anf. 23 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP)	20
Anf. 24 HANS WALLMARK (M)	21

Anf. 25 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	21
<i>Åtgärder mot tiggeriet</i>	22
Anf. 26 KENT EKEROTH (SD).....	22
Anf. 27 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	22
Anf. 28 KENT EKEROTH (SD).....	22
Anf. 29 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	23
<i>Nedläggning av skattekontoren i Åmål och Mora</i>	23
Anf. 30 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	23
Anf. 31 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	23
Anf. 32 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	24
Anf. 33 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	24
<i>Anslaget till skydd av värdefull natur</i>	25
Anf. 34 JOHAN BÜSER (S).....	25
Anf. 35 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	25
Anf. 36 JOHAN BÜSER (S).....	25
Anf. 37 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	25
<i>Arbetslöshetsmålet 2020</i>	26
Anf. 38 JENNY PETERSSON (M).....	26
Anf. 39 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	26
Anf. 40 JENNY PETERSSON (M).....	26
Anf. 41 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	27
<i>Flyktingsituationen i Libyen</i>	27
Anf. 42 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V).....	27
Anf. 43 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	27
Anf. 44 CHRISTINA HÖJ LARSEN (V).....	28
Anf. 45 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	28
<i>Regeringens strategi för återvändande terrorister</i>	28
Anf. 46 ROBERT HANNAH (FP).....	28
Anf. 47 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	29
Anf. 48 ROBERT HANNAH (FP).....	29
Anf. 49 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	29
<i>Arbetet för ett globalt avtal vid klimattoppmötet i Paris</i>	30
Anf. 50 MAGDA RASMUSSEN (MP).....	30
Anf. 51 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	30
Anf. 52 MAGDA RASMUSSEN (MP).....	30
Anf. 53 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	31
<i>Regeringens politik och arbetslöshetsmålet 2020</i>	31
Anf. 54 ROLAND UTBULT (KD).....	31
Anf. 55 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....	32

Anf. 56 ROLAND UTBULT (KD)	32
Anf. 57 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	32
<i>Kommunernas konsumentvägledning</i>	33
Anf. 58 JESSIKA ROSWALL (M)	33
Anf. 59 Statsrådet PER BOLUND (MP)	33
Anf. 60 JESSIKA ROSWALL (M)	33
Anf. 61 Statsrådet PER BOLUND (MP)	34
<i>Sänkningen av ROT-avdraget</i>	34
Anf. 62 MAGNUS PERSSON (SD)	34
Anf. 63 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	34
Anf. 64 MAGNUS PERSSON (SD)	35
Anf. 65 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	35
<i>Kravet på amortering av bostadslån</i>	35
Anf. 66 LARS ERIKSSON (S)	35
Anf. 67 Statsrådet PER BOLUND (MP)	36
Anf. 68 LARS ERIKSSON (S)	36
Anf. 69 Statsrådet PER BOLUND (MP)	36
<i>Konkurrensen i offentlig upphandling</i>	37
Anf. 70 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	37
Anf. 71 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	37
Anf. 72 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (M)	37
Anf. 73 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	38
<i>Nordenministerns uttalande om relationen Skåne–Stockholm</i>	38
Anf. 74 KRISTINA YNGWE (C)	38
Anf. 75 Statsrådet KRISTINA PERSSON (S)	38
Anf. 76 KRISTINA YNGWE (C)	39
Anf. 77 Statsrådet KRISTINA PERSSON (S)	39
<i>Arbetslösheten bland funktionsnedsatta</i>	39
Anf. 78 ALEXANDRA VÖLKER (S)	39
Anf. 79 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	40
Anf. 80 ALEXANDRA VÖLKER (S)	40
Anf. 81 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S)	40
Anf. 82 TREDJE VICE TALMANNEN	40
§ 9 Anmälan om interpellationer	41
§ 10 Anmälan om frågor för skriftliga svar	41

§ 11 Anmälan om skriftliga svar på frågor	
.....	42
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 15.03.	
.....	44

Tryck: Elanders, Vällingby 2015